

»SLOVENEČ« velja
po pošti na vse strani Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta... K 42—
za četrt leta... K 21—
za en mesec... K 7—
Za inostranstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 15—
za inostranstvo... K 20—

SLOVENEČ

»SLOVENEČ« velja
po pošti na vse strani Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta... K 42—
za četrt leta... K 21—
za en mesec... K 7—
Za inostranstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 15—
za inostranstvo... K 20—

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti za ne vročajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnine in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Po zborovanju.

Ko to pišemo, se vrši v veliki dvorani »Uniona« komers Slovenske dijaške zveze. V tej lepi beli dvorani, vsej okrašeni z našo trobojnicjo, ponavljajočo se šestkrat v svoji trojni sestavi, odmevajo sedaj glasovi godbe in zborov, radost vlada v njej, radost naše mladine nad dovršenim delom, radost našega občinstva nad to mladino.

Dnevi zborovanja so minili. Ista dvorana, ki je danes polna veselo razžarjenih obrazov, je odmevala prejšnje dni od predavanj in zelo živih debat, od ostre kritike in ploskanja, ki so ga žele pozitivne resolucije. In ne samo ta dvorana. Te dni so zborovali posamezni odseki naše dijaške organizacije v posvetovalnici in v bralnici kat. tiskovnega društva, v predsedstveni sobi Orlov, v tajništvu stranke, v sobi krščanske socialne zveze, v semenišču, v srebrni dvorani »Uniona« in kjer smo mogli dobiti kaj prostora.

Razveseljen je bil pogled na zbrano mladino. V nje govorih in debatah, kritikah in sklepih se je pokazalo toliko umstvene zmožnosti in plemenitosti značaja, da smo ostrmeli; videlo se je na prvi mah, da šola vojne, tako strašna v svoji resnobi, ni šla mimo nje. Iz jarkov in zakopov so se vrnili dozoreli, zelo trezni ter podjetni, in stara vez, ki družijo naše dijaštvo že od nekdaj, se je še bolj utrdila: npravnstveni polet, globoka vernost in volja do dejanja se je med tem časom okrepila, ne zmanjšala. Toliko reči se je podrlo okrog nas, naša mladina stoji in je še vedno mlada ter polna energij.

V teh dneh zborovanja so se izravnavale zamude vojnih let, razpoke v organizacijah so se odpravile, začeti in pretrgani osnutki so se nadaljevali. Važnost teh dni bomo spoznali po dogodkih bodočnosti. Izreden pomen so dobila posvetovanja našega razumniškega naraščaja še vsled okoliščine, da se jih je po svojih delavnih zastopnikih udeležila tudi mlada srbska in hrvatska inteligenca, podpirajoč nas in učeč se. Naša mladina nam je te dni pokazala pot, ki vodi mimo bratstva napitnic, mimo bratstva dnevnih gesel in slučajnih političnih situacij, do pravega cilja: do bratstva skupnega smotnega dela. V tem oziru, kakor v mnogem drugem, nam je lahko za zgled.

S tako mladino za seboj ni bridko gledati v bodočnost in ni težko starati se. Ona bo znala rabiti in spopadati, kar je potrebna v dediščini očetov, in je nositeljica dobrih dni.

Darujte za „Slov. Dijaško Zvezo“!

Nemška zmaga.

Na vprašanje bivše avstrijske vlade glede češkega in jugoslovanskega vprašanja je Wilson kot nekaj pogoj premirja postavil načelo:

»Glede pravic Čehoslovakov in Jugoslovancev pa nisem jaz sodnik, ampak so oni sami sodniki v svoji zadevi.«

Tudi mi koroški Slovenci smo se tedaj oddahnili, zdaj bo pa konec našega suženjskega trpljenja. Ali moj Bog! kako smo se varali! Namesto svobode začena se novo in še veliko hujske suženjstvo za velik del koroških Slovencev, hujske in usodopolnejše kot je bilo pod bivšo avstrijsko vlado.

Naši izvenkoroški bratje Slovenci so se borili samo v časnikih za nas. Tam je bilo čitati vse polno zmagoslavja in neodjenljivosti. Niti ene slovenske vasi, da, niti ene slovenske kočje niso hoteli popustiti Nemcu, zadnji koroški Slovenec se mora iztrgati iz nemškega robstva.

In kako smo danes tepeni! Razkosali so nas. Kanalsko dolino dobi Italijan, Ziljsko dolino in Beljaško okolico pa Nemec. To definitivno. Drugi del slovenskega ozemlja pa bo glasoval, kam da se hoče odločiti. In ker je razdeljen v dve coni, od katerih dveh je cona B zasedena po nemškem vojaštvu, se že naprej more reči, da je tudi cona B definitivno izgubljena za nas. V tej coni je med okroglo 53.000 prebivalci najmanj 30.000 Slovencev, od katerih je seveda večji del vsled dolgoletnega nemškega pritiska in nemškutarske vzgoje nemškutarskega mišljenja. Govori pa še vendar slovenski in bi pod slovensko upravo postal dobro slovenski. So tu slovenske župnije od Beljaka proti vzhodu: Lipa, Domačale, Št. Jurij na Strmcu, Poreče, Dvor, Kostanje, Dholica, Breza, ter sicer že zelo pomembne Čančje, dalje napol slovenske, Št. Jurij nad Celovcem, Gosposveta, Otmanje, Št. Rupert in Št. Lovrenc pri Celovcu, dalje zopet čisto slovenske: severni del Žrelca in Podkarnosa, Št. Jakob ob cesti, Št. Tomaž, Timenica, Št. Lipš in slovenski del župnije Št. Janž nad Mostičem. Da je med Celovčani blizu tretjina rojenih Slovencev, tudi vsakdo ve.

Najhujši udarec je za zavedne Slovence, kakor so župljani v Lipi, na Strmcu in Domačolah, v Dvoru in na Kostanjih in tudi deloma v Št. Tomažu in Gospi sveti. Njih upanje je pokončano.

To je nemška zmaga! Nemec, premagan, ponižan, zaničevan od celega sveta, je na Koroškem imel v družbi z nemškutarjem še toliko moči, da je zmagal nad Slovincem, kateremu je nekdanj Wil-

son obljubil, da bo sam sodnik v svoji zadevi.

Podjarmil bo 30.000 Slovencev iz Celovca in okolice in okrog 20.000 iz Beljaške okolice in Ziljske doline. Torej blizu 50.000, dasi živi v tem ozemlju jedva 30.000 Nemcev. Ali ni to zmaga? Lepa zmaga bi bila to v normalnih razmerah, še lepša pa, če je kdo takorekoč že sam na tleh.

Pa Nemci še s to zmago niso zadovoljni. Hočejo si podjarmiti še celo ostali trdoslovski del Koroške. Slišimo, da nemški listi, nemška vlada in nemška delegacija zahtevajo izpraznitev cele Koroške po jugoslovanskem vojaštvu, ali da se vsaj sedanja demarkacijska črta preloži na Dravo, kar bi nam zopet ukradlo okrog 32.000 Slovencev, ki so dobri, deloma odlično zavedni in trdni. Med njimi je k večjemu 2000 rojenih Nemcev. In zakaj vse to? Ker se ni zasedla Koroška v pravem času, vsaj v prvi polovici decembra z zadostno močjo. Tedaj bi bilo zadostovalo za prvi čas dobrih 1000 mož. Tako pa je dobil Nemec čas in pogum, in požrešnost se mu je tudi vrnila.

Mi trepetamo. Ali bo naša delegacija v Parizu dosti močna, da prepreči nadaljno okrnjenje našega ozemlja? Ali je naša javnost zadosti poučena o nas in zavzeta za nas, da zastavi svojo moralno moč v našo odločitev?

Prosimo vas, rotimo, zaklinjamo vas, bratje rojaki, ne zapustite nas!

Strašno nas boli, da v tem času, ko je še vsa domovina ob mejah v nevarnosti, možje veljaki, ministri in poslanci naroda ne najdejo medsebojne solidarnosti, da bi v lepi slogi delali za trdno zgradbo države, domovine.

Bog se nas usmili!

Orlovska akademija

se ponovi v torek dne 12. avgusta 1919 ob 8. uri zvečer
v veliki dvorani Ljudskega doma.

Dr. M. Ninčič o valutnem vprašanju.

Povodom napada »Slov. Naroda« na finančnega ministra dr. M. Ninčiča, je dal g. Ninčič našemu dopisniku sledeča pojasnila, ki jih zaradi izredne

važnosti vprašanja v svrhu vsestranske jasnosti priobčujemo:

Kampanja, ki jo vodijo slovenski demokrati proti meni, me ni iznenadila. Jaz sem bil že prej obveščen, kaj se pripravlja, in znani so mi tudi cilji, ki jih zasledujejo. Kasneje se bo dalo o tem govoriti v javnosti. Evo, kaj se mi očita: prvič, žigosanje, drugič, da mislim izvesti valutno reformo na škodo posestnikov krone in da gledam, kako bi ohvaroval vsake škode tiste, ki imajo dinarje; tretjič, da pripravljam nasilje proti onim, ki imajo krone.

Glavna voditeljica te kampanje sta narodna poslanca gospod Brezigar in Puc. Gospoda sta v finančnem odboru slabo uspela s svojo kritiko, pa je razumljivo, da iščeta sedaj duška v »Slovenskem Narodu«.

Naj odgovorim, kako stoji stvar z žigosanjem? Ko sem postal decembra meseca lanskega leta finančni minister, pojavilo se je pred menoj valutno vprašanje v vsej ostro. Tisti, ki so imeli krone, so bili v veliki paniki, ker niso vedeli, kaj bo z njihovimi kronami, ali bo vlada sploh kaj storila, da kolikor toliko ohrani vrednost krone. Panika je postala še večja, ko se je izvedelo, da se na Dunaju in v Pešti krone dalje tiskajo. Stvar bi bila enostavna, da smo imeli nekoliko milijard gotovih novih novčanic in da smo takoj zamenjali krone. Ali teh novčanic ni bilo, niti smo jih mogli imeti. Fantastično neumna je trditve, da si je mogla srbska vlada še na Krfu pribaviti te novčance. Ni mi preostalo drugega, kot da operiram s takimi kronami, kakršne so bile. Bile so tri možnosti: prvič, da obdržim obstoječe stanje in da skušam s pomočjo zabranjenega uvoza po mogočnosti zabraniti dovoz od zunaj; druga možnost je bila, da se krone žigosajo, tretja, da pretvorim krone v nacionalne krone s tem, da se prilepijo nanje znamke ali nekaj sličnega.

Ali je bilo mogoče pustiti stvar tako kakor je bila? Svet je predvsem pričakoval, da se mora nekaj storiti s krono, pa naj bo že, kar hoče, samo da se vidi, da se vlada bavi s kronskim problemom. Žigosanje krone je delovalo brez sumnje pomirujoče na posestnike kron in na stabiliziranje kronске vrednosti. Ali bi bilo iz političnih razlogov svetovati, da smo pustili cirkulirati na našem teritoriju krone brez vsakega našega znaka, tako kakor so do tedaj cirkulirale v Avstro-Ogrski in kakor se dalje cirkulirale na Madžar-

LISTEK.

Dr. —m—:

Temeljna načela za reformo naše srednje šole.

(Nekaj misli k novemu učnemu načrtu za srednje šole.)

Dne 2. in 4. avgusta je »Društvo sloverskih profesorjev« imelo posvetovanje o novem učnem načrtu za srednje šole, ki ga je izdelal po naročilu ministrstva za uk prosvetni odbor v Belgradu in ki ga je ministrstvo poslalo našemu poverjeništvu za uk in bogočastje, da se o njem izjavi. Debat pri tem posvetovanju so bile prav temeljite in stvarne. Zelo razveseljivo dejstvo je, da so bili zastopniki vseh strok edini v temeljnih načelih, ki naj bodo merodajna pri novem načrtu za naše srednje šole. Kakor je stavba solidna le, če ima trden temelj, tako je tudi šola uspeh za jamčen le, če ima učnj načrt jasne cilje za svojo podlago. Soglasno so se sprejela sledeča načela, ki naj bodo podlaga našemu srednješolskemu pouku in po katerih je treba presojati tudi novi vladni načrt.

1. Šola vzgajaj učenca v dobrega človeka. Med množestvom učencev in učiteljic je bilo popolno

soglasje v tem, da namen šole ni samo pouk v posameznih strokah, humanističnih in realnih, ampak da je namen šole učenje in vzgoja. Naša srednja šola mora podajati dvojno izobrazbo, izobrazbo duha in srca, razuma in volje. Tudi zastopniki realnih predmetov, matematiki in naravoslovci so poudarjali, da je dosedanja šola preveč učila, a premalo vzgajala.

2. Drugo soglasno sprejeto načelo je bilo: Vzgoja bodi versko-etična, jezikovno-filozofska in realistična. Najvažnejši činitelj dobre vzgoje je verouk, zato so zborovalci soglasno sprejeli verouk tudi za višje razrede srednjih šol po dve uri na teden. Vladni učni načrt je imel verouk določen le za prve štiri razrede, kakor je bilo to sedaj v Srbiji vpeljano, s pristavkom, da se verouk po dogovoru med cerkveno in državno oblastjo vpelje lahko tudi v višje razrede. Kakor čujemo, bode pravoslavna oblast zahtevala to našo določbo tudi za Srbijo. In da je to nujno potrebno, je jasno kot beli dan. Ti-le razlogi govore za to:

1. Šola mora biti v službi naroda, narod jo vzdržuje, zato mora biti taka, kakršno si narod želi. Naš narod pa gotovo ne mara srednje šole brez verskega pouka. — 2. Verski problemi so tako težki in obširni, da jih učenec v nižjih razredih nikakor ne more doumeti v vsej njihovi

pomembnosti in razsežnosti. V višjih razredih se pojavlja verski dvom in skepsa, pred mlado dušo vstajajo problemi, ki meje na vero in eksaktno vedo, poraja se navidezno nasprotje med vero in nvedo. Bilo bi naravnost krivično in srednja šola bi bila bistveno pomanjkljiva, ako bi mladim ljudem ne dajala v teh kritičnih letih življenjskih norm, ako ne bi sploh podajala odgovora na tista najgloblja in najstarejša vprašanja človeštva, ki so vedno in najbolj vznemirjala največje duhove. O socialnem pomenu verouka bi bila vsaka beseda odveč. Vera in cerkev, etika in cerkvena zgodovina so poglavja, brez katerih ne moremo razumeti vodilnih idej ne srednjega veka, ne sedanjosti. — 3. Materializem je premagano stališče, verska in filozofska vzgoja nam je vedno bolj potrebna; to čutijo in poudarjajo najbolj globoki in resni misleci. (Glej citate v: Ozvald: Smernice!) Brez verouka na višjih razredih bi bila vzgoja in izobrazba na srednji šoli popolnoma nedostopna. — 4. Končno pa tudi ne smemo pozabiti, kolikega pomena je verouk in učenje cerkvene zgodovine, katoliške in pravoslavne, za medsebojno spoznavanje in umevanje v Jugoslaviji. Pri zgodovini katoliške vere in cerkve se mora profesor verouka ozirati na pravoslavno vero in cerkev, pravoslavni učitelj pa naj seznani svoje učence z nauki in zgodovino katoliške vere in cerkve. Poleg Lutra in Kalvina naj

pozna vsak jugoslovanski srednješolec še bolj naša narodna apostola sv. Cirila in Metoda, njuno delovanje in njun pomen za našo kulturo. Ali ne bo to neizmerno mnogo pripomoglo k medsebojnemu spoznavanju in dejanskemu ujedinjenju v naši državi? Saj se ne da tajiti, da je cerkveni razkol najgloblji prepad, ki nas še loči.

Verouk naj poglobi in podpre etična in sploh filozofska izobrazba. Zato sta se za zadnje leto realke določili dve tedenski uri filozofske prope-ditike. Ali naj se etika določi kot poseben predmet, ali naj se pridruži verouku ali filozofski propedeutiki, o tem se ni podrobneje razpravljalo. Naše mnenje je, da kot poseben predmet etike ne bo mogoče vpeljati, tudi se nam ne zdi potrebno. Pač pa je treba, da se pouk vseh predmetov usmeri v vidika etike, odgovornosti, socialne dolžnosti. Naš čas je vzgoji, odpovedi, samozataji neugoden. Saj živimo — žal — v dobi, ko se vklanja le zlatemu bogu; »pecunia, pecunia primum quaerenda est, virtus post numeros«, »modrost, pravičnost, učenost — devite brez dot žalovati videl sem samice.« Prva žalostna signatura našega časa je skrajni materializem. Drugi za našo prihodnost nič manj nevaren znak je brezmejno teženje po neodvisnosti, razuzdano svobodoljublje, zanikanje vsake avtoritete. Da mora to mišljenje moder-

ekem in v Nemški Avstriji? Ta politični moment žigosanja, ki je značilno obelodnavanje naše nove države na denarnem polju in odvajanje od ostalih delov hlive avstroogradske monarhije, so takoj zapazili v Pešti in na Dunaju, kjer so upali, da se ohrani edinstvo Avstro-Ogrske na ekonomskem ali vsaj na denarnem polju; to je bil glavni razlog, zakaj je njihovo časopisje tako ostro napadalo žigosanje.

Razen popisa kron, ki se je mogel izvršiti samo s pomočjo žigosanja, je bilo potrebno, da se označijo krone, ki cirkulirajo na našem teritoriju s posebnimi znamkami. To so kasneje uvideli tudi Čehi, samo so oni izbrali drugi sistem — namreč prilepljanje znamk. Razen tega so oni vzeli iz prometa polovico kron, in na ta način povečali vrednost nove krome. Na ta način so dobili Čehi svoj prvi nacionalni denar. Spočetka mi je javnost čisto očitala, ker nisem uvedel češkega sistema; sedaj so tako očitanja redka. Samo Brezigar mi še predbacuje kot velik greh, ker nisem sprejel češkega sistema, čeravno je ta sistem na Češkem popolnoma neuspeh. Gospod Brezigar ni razumel, da ni to samo slučaj, ako sem drugače postopal.

Po mojem mnenju je temeljna napaka Čehov v tem, ker so mislili, da se more priti do nacionalnega novca na drug način kot na ta, da se uvede nov istega ali drugega tipa (da se tiskajo banknote ali da se kuje nov kovinast denar). Ker so hoteli Čehi napraviti od kron, na katere so prilepili znamke, nacionalen denar, je čisto naravno, da so težili za tem, da jim dajo čim večjo vrednost.

Dosegli so, kar pa ni bilo težko, da se je njihova kroma višje kotirala kot kar sem prorokoval pred nekoliko meseci v narodnem predstavništvu, ko avstrijska. Ali kaj se je zgodilo? To, se je diskutiralo o valutnem vprašanju. Znamke so se hitro falzificirale (sedaj dela več fabrik znamke za češke krone) in večja vrednost njihovih nacionalnih kron je v stvari delovala kot premija za falzificiranje mark.

Brezigar trdi na jako neresen način, da jaz nisem pomislil, da morejo Madžari in Avstriji naše žige falzificirati. Pred nekoliko meseci sem omenil v narodnem predstavništvu, da sem se bavil kot finančni minister kraljevine Srbije z vprašanjem, kako bi se pri vrnitvi v domovino označile srbske banknote s posebnim znakom, da bi se moglo na ta način razlikovati od onih, ki jih je sovražnik odnesel iz zemlje. Tehnični strokovnjaki francoske banke so bili mnenja, da nima za to sigurnega načina, ampak da se morajo napraviti nove banknote.

Danes priznava več ali manj že ves svet, da češki sistem ni bil dober. Očita se mi, da nisem z žigosanjem dosegel, da bi se preprečil uvoz kron od zunaj. »Slovenski Narod« ve navedi celo število. On namreč trdi, da je po zaslugi mojega žigosanja prišlo že tri milijarde kron v naše kraje. »Slov. Narod« prinaša namreč te podatke kakor tudi vse ostale na prosto domnevo.

Nihče ne ve, koliko kron je šlo v našo zemljo. Ali eno je sigurno, da temu ni krivo žigosanje. Žigosanje sploh ni imelo nikakega vpliva na

uvoz. V tem je ravno razlika med mojim in češkim sistemom, ki je povzročil uvoz kron od zunaj. Ne samo to, ampak če ne bodo Čehi hitro zamenjali svojih kron, jim preti na zunanjih tržiščih velika nevarnost, ker se tam prodajajo krone s češkimi znamkami kot zadolžnice češke države.

Slaba valuta, ki se ne more v kratkem času popraviti, je naša dediščina po Avstro-Ogrski državi. Po krivici se mi očitajo, da sem počasi in reševanju valutnega vprašanja. Glavna točka v tem vprašanju je zamenjava kron z novimi banknotami. Da se nove novčance napravi, je pa treba časa. Da bi šla stvar bolj hitro izpod rok, se je tiskanje razdelilo med Parizom, Zagrebom in Prago. Veliki komadi po 100 in 1000 dinarjev se izdelujejo v Parizu z največjo točnostjo moderne tehnike. Za izvršitev takih banknot je potrebno eno in pol ali dve leti, ker je treba najprej napraviti črteže, ključje in specialne vrste papirja. Ako dobivamo danes banknote, ki so tehnično krasno izdelane in zavarovane z vsemi sredstvi proti falzificiranju v veliki množini že po osmih mesecih, potem se moramo za to zahvaliti le posebnim posredovanjem in ugodnostim.

Krone moramo spraviti hitro in v najkrajšem času iz prometa. Že zaradi tega pa se mora zavreči kombinacija, da bi se ob tej priliki obdavčila imovina v taki višini. Kdor predlaga take kombinacije, ne ve, kaj je imovinski davek, in ne misli na razmere, v katerih živimo. Imovinski davek s tako visokimi odstotki bi odvzel našim državljanom velik del njihovega imetja. Gospod Brezigar je pokazal s tem predlogom v svojem precej konfuznem načrtu za rešenje naše valute, kako diletantsko rešuje on tako važen finančni problem.

»Slov. Narod« prinaša neresnično verzijo o novem dinarju v članku »Atentat na valuto«. Ni res, da bi morala biti po mojem načrtu dva dinarja: srbski dinar, ki bi imel pokritje v zlatu in srebru in bi cirkuliral v Srbiji, in pa državni dinar, ki ne bi imel pokritja in bi bil manj vreden kot srbski ter bi cirkuliral v krajih bivše avstroogradske monarhije. Tendencija predloga zakona o novi skupni emisijski banki, ki sem ga jaz delal, dokler ni gospod Veljković postal trgovinski minister, je ta, da se uvede na celem teritoriju naše države ena sama novčаница. To bo novčаница nove emisijske banke, ki bo imela skupaj z dosedanjimi novčanicami narodne banke kraljevine Srbije isto pokritje in isto vrednost. Ves članek »Slov. Naroda« ni nič drugega kot izzivanje Srbov in Srbije, češ, da hočemo valutno vprašanje rešiti na ta način, da okristimo s tem stanovništvo v Srbiji, ostale naše državljane pa da prikrajšamo. To izzivanje se nadaljuje v celi kampanji, ki jo vodita gosp. Brezigar in Puc, in sicer s popolnoma separatističnimi tendencami.

Ze iz tega se vidi, kako resen je ožitek, da mislim valuto reformirati na škodo kron in na korist dinarja. V čem bi bili prikrajšani posestniki kron? Menda v tem, da bodo dobili mesto krome, ki nima nikakega pokritja in raste njih število dan na dan v sled uvoza na

zunaj, novo novčаницico, ki jo bo izdala naša nova emisijska banka in ki bo imela po sedanjih razmerah precej dobro pokritje. A kakšno korist naj bi imeli posestniki dinarjev? Menda to, ker bo postalo vse kritje njihovega denarja, katerega je v prometu okoli 500 milijonov dinarjev, svojina nove emisijske banke in bo služilo za kritje vseh novčanic, ki jih bo ta banka sprejela za svoje!

Teh novčanic skupaj z novčanicami srbske narodne banke pa sigurno ne bo manj od treh milijard. Neverjetno je, da so bili taki ljudje, ki so branili tezo, da bi bilo za posestnike kron najboljšo tako vprašanje, ki bi natovorilo državi nov dolg od nekoliko milijard in bi državo finančno definitivno uničilo. Ali je sploh mogoče, da ljudje ne vedo, v kaki tesni zvezi so državne finance in vrednost denarja, ki ga bodo dobili posestniki kron?!

Najmanj je pa razumljivo, da me slovenski demokratje napadajo radi tega, ker sem hotel izvršiti baje nezasišano nasilje s tem, da sem iskal od narodnega predstavništva pooblastila, da sme vlada (po mojem predlogu sporazumno s finančnim odborom) odrediti odstotek, po katerem bi se vzela kroma iz prometa. To bi se moglo razumeti, ako bi imela tako nezaupanje v vlado stranka, ki ni v vladi zastopana, čeravno bi se tudi od nje zahtevalo, da izkazuje svoje nezaupanje v malo blažji obliki. Nepojmljivo pa je, da so zastopniki demokratske stranke, ki so imeli v vladi dve tretjini članov, tej vladi tako malo verovali. Kako more naveden smrtnik misliti, da so g. Puc in ostali, ki polnijo predale »Slovenskega Naroda«, smatrali, da je ta vlada sposobna za tako nezasišano nasilje, in da so ostali še v demokratskem klubu?

Razume se samo po sebi, da izziva valutno vprašanje diskusije. Ali valuta bo imela od tega samo tedaj koristi, ako se bo vodila kritika o b e k t i v n o in lojalno. Gospodje od »Slov. Naroda« niso pri reševanju tega važnega finančnega in nacionalnega problema zadovoljili niti tema dvema elementarnima zahtevama.

Unifikacija jugoslovanskega katoliškega dijaštva.

Po šestih letih se je zbralo jugoslovansko katoliško dijaštvo na zborovanje v Ljubljano. Te vrste mladih fantov so šle skozi plamen svetovne vojne, doživeli so vse strahote in tesnobo vojnih dni, a vse to je v njih le zjeklenilo versko in socialno zavest, napolnilo jih je z duhom realnega idealizma, ki misli in dela za rod, ki se rojen ni. Te dni so položili temelje enotni organizaciji celokupnega J. K. D., ki bo prepleta s učenjenimi organizacijami cel naš jug in tvorila vrhovni forum vsega J. K. D.

Jugoslovanska kat. akad. društva »Domagoje« (Zagreb), »Krek« (Praga), »Hrvatska« (Dunaj), »Zarja« (Gradec), »Danica« (Ljubljana), »Martič« (Sarajevo), »Pavlinovič« (Split), »Strossmayer« (Djakovo), »Iskra« (Dubrovnik), »Slov. Dijska Zveza« (Ljubljana), »Bakula« (Široki brijeg) in bo-

goslovski zbori v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu, Djakovu, Zadru in Senju so imeli dne 7., 8. in 9. t. m. svoj predstavniški zbor, ki je sklenil sledeče resolucije:

1. Reprezentacija slov. kat. dijaštva in Hrv. kat. dački savez se združita v »Jugoslov. katoliško dijaško Ligo« (J. K. D. L.) s sedežem v Ljubljani.

2. Legislativa Lige je predstavništvo, ki zboruje najmanj enkrat na leto in sestoji iz delegatov akademskih in bogoslovskih društev. In vsako organizacijo pripadajo dva delegata.

3. Eksekutivo Lige predstavlja odbor, obstoječ iz predsednika, treh tajnikov, blagajnika in dveh urednikov: »Zora« in »Luči«.

Odboru Lige se poveri, da v najkrajšem času pretrese predloge o reorganizaciji akad. društev.

4. Dijska ferijalna prosvetna društva delajo sporazumno s S. K. S. Z. in »Hrv. kat. nar. savezom«, odgovarjajo pa za svoje delo »Ligi«.

5. Liga ima skupno glasilo in sicer »Zora« kot znanstveno in leposlovno glasilo z organizatorno prilogo »Luči«. »Zora« naj izhaja enkrat na mesec, »Luči« najmanj dvakrat mesečno.

6. Odboru »Lige« se nalaga, da nastavi pravila in poslovnik, da brezpogojno uredi svojo kartoteko in izda vse tiskovine za obvestila. Po finančnem stanju naj deli podpore nepremožnim, a sposobnim akademikom, ki sodelujejo pri tajništvu ali v uredništvu društvenih glasil.

7. Blagajna Lige je centralna blagajna za vsa naša društva.

8. »Zora« in »Luči« postanejo tudi glasilo J. K. dijakinj. Odbor J. K. D. Lige se je sestavil za leto 1919/20. tako-le:

Predsednik phil. J. Kovač; tajnik iur. Peter Jereb in iur. Zl. Kuntarić; blagajnik: iur. Filip Radić; urednik »Zore« iur. Janko Kralj; urednik »Luči«: iur. V. Galkovsky.

Tiho, a ogromno duševno delo in idealizem elastične naše najmlajše generacije prosvetajo iz teh sklepov. Pozdravljamo našo Ligo, naj bo ona nosilec katoliškega jugoslovanstva, naj zraste in združi vse dijake, ki se bore z Bogom za narod! O poteku zborovanj, na katerih so stotine naših katol. dijakov obravnavale in sklepale o aktualnih sodobnih vprašanjih, bomo prinesli obširnejše poročilo.

Država SHS.

Pogajanja za novo vlado.

LDU Belgrad, 8. avgusta. Ako se Ljub. Davidoviču ne posreči stvoriti koncentracijskega kabineta, je njegova naloga, sestaviti koalicijski kabinet. Današnji dan je Davidovič konsultiral načelnike političnih skupin; malone vse stoje na stališču, naj se osnuje koncentracijski kabinet. Vse današnji dan so imeli politiki seje in so razpravljali o definitivni določitvi in o načinu sestave kabineta. Jutri bo Davidovič poročal regentu o uspehu pogajanj z načelniki političnih skupin.

Komuniste Jugoslovanskega kluba.

LDU Belgrad, 8. avgusta. Jugoslovanski klub je imel danes sejo, v kateri je predsednik dr. Anton Korošec članom kluba poročal o pozivu ministrskega predsednika Davidoviča k sodelovanju v novem kabinetu. Po daljši debati, v kateri je vsestransko pretehtal politično situacijo, je sklenil Jugoslovanski klub apelirati

nege človeka uničiti, ali vsaj stalno ogrožati vsak socialni in državni red, je jasno. Saj vidimo to povsod okoli sebe. Tretji silno pogubni znak sedanje dobe pa je brutalni egoizem, brezobzirno izkoriščanje gospodarsko slabjšega. Ta naravnost bestialni egoizem je našel svojo najgršobno obliko v vojnih dobičkarjih in oderutih. Zastonj je vpilje proti korupciji in oderutstvu, zastonj postave proti samostojnemu zatiranju revnih slojev, dokler ne vzgojimo v ljudeh idealizma, dokler ne vcepimo ljudem zavesti o odgovornosti za njihova dejanja in o socialni dolžnosti. Treba je predvsem živeti vere in prave krščanske etike. Treba je pravega pravca za življenje, treba je tistih najvišjih etičnih načel o nadzemskem cilju našega življenja, ki se mu mora to življenje podrediti. S tem pa moramo začeti v šoli, že v ljudski šoli se mora postaviti temelj, srednja šola pa mora na tem temelju dalje zidati, stavbo trdnega verskega in etičnega življenjskega nazora dokončati. — Srednja šola mora ravno zaradi moderne demokratične družbe in države vzgajati dobre državljane, to se pravi: etično trdne, samostojne osebnosti. Kjer te vzgoje ni, tam je prava postena demokracija nemogoča: tam je le demagogija, nasilje in koristolovstvo. Posteno demokracijo, ki nam bo jamčila svoboden razvoj, bomo imeli le, če bomo svojo mladino v srednji šoli etično vzgojili po načelu: Cesar no-

češ, da se tebi ne zgodi, tega tudi ti drugim ne stori. Socialne odnose v državi je mogoče splošno zadovoljivo urediti le na podlagi etike. — Ta zavest, da imam do družbe obveznosti, da nimam samo pravic, ampak tudi dolžnosti, da ne smem vsega, kar bi rad, da se moram v svojih zahtevah omejit, da moram imeti obzir na drugega, — ta zavest pa mora imeti neko najvišjo sankcijo, neko najvišje potrdilo, drugače ne bo nikdar dovolj močna v boju proti neugnanemu samoljubju človeške narave. Z drugo besedo: Etika mora temeljiti v veri, brez vere v Boga ni prave etike. Pouk etike mora biti tesno združen z verooukom, saj je etika del verouka. — Je pa še toliko drugih sijajnih prilik za etično usmeritev in poglavitno mladega dijakovega življenja, pri različnih predmetih in prilikah šolskega obrata, posebno pri jezikovnem in zgodovinskem pouku. Koncentrirajmo pouk okoli ene osebe in poskušajmo na njej to, kar je za nas vzorno in posnemanja vredno, — n. pr. pokazimo pri zgodovinskem pouku ali pri branju Kornelija Nepota Aristida kot vzor državljan in patriota. —

Podajmo kulturno sliko gotove dobe in jo pokazimo učencem kot ogledalo sedanosti — posebno Salustij in Tacit zato primerne, n. pr. Salustijev opis propadla rimske aristokracije za časa vojske z Jugurto je naravnost fascinujoča analogija z našimi vojnimi in deloma še sedanji razmerami. Pri modernih in starih pisateljih bomo pri vsakem koraku našli priliko go-

voriti v etičnem smislu in opozarjati na etično vrednost življenja. Če ima profesor vpogled v vodilne ideje modernega življenja, oster čut za analizo posameznih pojavov v preteklosti in sedanjosti, in pa zmožnost solidne sinteze, tedaj bo njegova šola res učiteljska življenja, pa naj poučuje katerikoli predmet.

3. Tretje temeljno načelo za naše srednje šole sledi iz prejšnjega: Srednja šola vzgajaj za visoko šolo in za življenje. Naša srednja šola mora biti priprava za visoko šolo, zrelostna izpričevala na vseh srednjih šolah se bodo izdajala, z rezultatom: zrel za vseučilišče. Zato mora srednja šola obsegati vse predmete, ki se predavajo na vseučiliščih, namreč humanistične in realistične. Kar pa ni mogoče, da bi se vsi predmeti na vseh srednjih šolah enako intenzivno gojili, so se pokazali trije tipi kot potrebni: humanistična gimnazija (z latinščino in grščino), realna gimnazija (z latinščino brez grščine), realka. Prva dva razreda naj bi bila skupna vsem trem tipom. Glavni predmet v teh dveh razredih bi bil narodni jezik (slovenščina, oziroma srbohrvaščina) in še en kulturni jezik. Kateri naj bi bil drugi kulturni jezik, o tem se zborovalci niso mogli zediniti. Vprašanje je: ali nemščina ali francoščina? Vsaka ima tehtne razloge zase. O tem bomo razpravljali tu pozneje.

V prvih dveh razredih je torej srednja šola popolnoma enaka. V tretjem razredu nastopi prvo razpetje. Tu se srednja

šola deli v gimnazijo in realko, v četrtem razredu pa pride druga cepitev: gimnazija se razdeli v humanistično gimnazijo in realno gimnazijo. Tako imamo od četrtega razreda dalje tri ločene tipe, ki odgovarjajo našim potrebam.

4. Četrto načelo: Prelahka šola je narodna nesreča. To načelo je naperjeno proti vladnemu načrtu, ki za nižje razrede določa premalo dela. So namreč pedagogi, ki hočejo mladino delo kolikor mogoče olajšati, mladino razbremeniti, češ da jo duševno in telesno umučujemo, če jo preobkladamo. Nasproti temu naziranju trdi pretežna večina drugih, da je treba mladega človeka zaposliti primerno njegovi starosti in zmožnosti. To je zahteva pametne pedagogike in empirične psihologije.

Mlad človek se mora navedi na delo, delo je rešitev in sreča za posameznika in cel narod. Duševne moči mladega učenca se morajo uriti, vaditi, če ne, oslabe in zamro. Le tista zmožnost, ki se vedno umanjuje, postaja vedno jača in popolnejša. Začetni pa je treba s tem takoj, ko se zmožnosti (zaznavanje, predstavljanje, domišljija, spomin, hotenje) odpro. Kdor v mladosti pusti, da mu njegove umske in hotne funkcije oslabe, začne, jih pozneje ne bo več dvignil do tiste dejavnosti in gibčnosti, kakor bi jih bil lahko prej. Seveda ne bomo pri resnih zahtevah, ki jih stavimo že v nižjih razredih na duševno delo srednješolske mladine, zanemarjali

iznova na vse stranke, zlasti na demokrasko zajednico in na klub radikalnih poslancev, naj omogočijo, če tudi z majhnimi žrtvami, koncentracijski kabinet, in sicer v interesu države in naroda, ki sedaj jako potrebuje notranji mir, red, konsolidacijo in močnega, složenega nastopa zoper zunanje sovražnike.

Drava meja na Koroškem?

LDU Milan, 8. avgusta. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza z dne 7. t. m. ponoči: Besedilo protipredlogov, ki jih je avstrijska mirovna delegacija predložila večer pred svojim odhodom na Dunaj mirovni konferenci, bo objavljeno šele hkrati z odgovorom, ki ga pripravljajo zavezniki. »Matin« pravi, da je zvedel, da avstrijska delegacija, ki se sicer odreda Tirolski in nemškemu delu Češke, nastopa proti rešitvi, predvideni v mirovni pogodbi glede celovskega vprašanja, ter da zahteva, naj se določi Drava za obmejno črto.

Dogodki v Budimpešti.

Nadvojvoda Jožef guverner Mažarske.

LDU Budimpešta, 8. avgusta. (Dun. KU) OKU poroča: Člani nove vlade so imeli danes ob šestih popoldne pri ministrskem predsedništvu prvo ministrsko sejo in so sklenili, pripoznati nadvojvoda Jožefa za guvernerja na Ogrskem. Ta naj posluša toliko časa, da se skliče narodna skupščina in naj zapriseže uradništvo. Ta sklep je bil potreben, da ima dežela v tem težkem prehodnem času vsaj eno trdno točko. Po seji je prišel nadvojvoda Jožef, da na prošnjo ministrskega predsednika Friedricha zapriseže ministre. Po slovesnem nagovoru ministrskega predsednika so ministri prisegli. Po tem činu je nadvojvoda ministre nagovoril in jih pozval, da ga z vsemi silami podpirajo pri delu za obnovitev Ogrske.

Ministrski predsednik — sin češkega očeta.

LDU Bratislava, 7. avgusta. (ČTU.) Znan slovaški politik nas je informiral o sedanjem madžarskem ministrskem predsedniku Štefanu Fridrichu takole: Štefan Fridrich je rojen v Malacki na Slovaškem kot sin tamošnjega lekarnarja, ki je bil rojen Čeh. Njegov oče je potoval vsako leto v Prago, kjer se je udeleževal sokolskih in drugih čeških slavnosti. Ko je umrl, je v svoji oporoki zahteval, da prepelje njegovo truplo v Prago in tamkaj pokopljejo. Ministrski predsednik Friedrich šteje sedaj kakih 36 let. Njegova mati je bila Nemka, ki je vzgajala svoje otroke v madžarskem duhu. Štefan Fridrich je študiral realno v Bratislavi in tehniko v Budimpešti. Potem je živel nekaj časa v Berlinu. Ko se je vrnil, je poročil hčerko bogatega tovarnarja v Budimpešti in je postal sam tovarnar. S politiko se je pečal že kot dijak in je bil vnet pristaš Košutov. Skupno z Mihaelom Karolyjem je bil v Ameriki, kjer ga je prehitela vojna. Ko se je vračal, so ga na Francoskem internirali. Domov se je vrnil leta 1915. Njegovo mišljenje je mažarsko, šovinistično, aristokratsko in reakcionarno, dasi nastopa v imenu liberalizma in demokracije.

Zastopstvo segedinske vlade pri nadvojvodi Jožefu.

LDU Budimpešta, 8. avgusta. (DKU) Ogrski korespondenčni urad poroča: Člana segedinske vlade grof Pavel Teleky in Mihael Dömötör sta danes prišla v Budimpešto, da se po naročilu segedinske vlade

informirata o položaju. Sprejel ju je nadvojvoda Jožef. Razgovarjala se bosta tudi z ministrskim predsednikom Friedrichom.

Rumuni razburjeni.

LDU Nauen, 8. avgusta. (Brezlično.) Kakor poročajo dunajski listi, je zbudila vest, da je vrhovni zavezniški svet sklenil poslati v Budimpešto četvorico ententnih generalov, ki prevzamejo vrhovno poveljstvo nad vsemi na Ogrskem se nahajajočimi zavezniškimi četami, ne izvzemši rumunske čete, hudo razburjenje. Kralj Ferdinand je nameraval posetiti Budimpešto in pripravil se je že slovesen sprejem. Kakor se sodi, poset sedaj odpade. Govori se tudi, da Rumunija umakne večji del svojih čet z zasedenega ozemlja.

Politične novice.

† Shod na Ojstrici nad Spodnjim Dravogradom. Dne 3. avgusta se je vršil na Ojstrici shod, ki ga je sklical Narodni svet za Koroško. Predsednik Narodnega odbora za Spodnji Dravograd, šolski vodja Macarol je pozdravil navzoče. Govornik iz Celovca prof. dr. Fr. Kotnik je govoril o gospodarsko-političnih vprašanjih, ki se tičejo krajev ob severni meji. A. Oset z Tolstega vrha pa je slikal razmere pod bivšo Avstrijo in postanek Jugoslavije. Shod se je vršil pod milim nebom, pod košato tipo pri Morijevi gostilni. Prepevala se je naša himna, domači godci so nas zabavali. Sklenile so se resolucije. Prva navdušeno pozdravlja ujedinjenje, druga zahteva, da se priklopi Ojstrica upravno okrajnemu glavarstvu v Slovenjem gradu. Preden pa se to izvrši, naj se vpeljejo po potrebi uradni dnevi glavarstva v Velikovu in pa sodnije v Pliberku v Spod. Dravogradu. Kakor se nam poroča, je okrajno glavarstvo v Velikovu že odredilo uradne dneve v Spod. Dravogradu. Sledi naj še sodnija v Pliberku! Tretja resolucija zahteva, naj se izvede tudi v tem kraju agrarna reforma s sodelovanjem kmetskega krajevnega odbora. Na posestvih, ki so jih pokupili tujci, naj se naseli zopet domači kmet. Shod je izvrstno uspel.

† Kotmaraves pri Celovcu. Da nas Nemci kljub vsemu svojemu pritisku niso izpreobrili, smo pokazali 3. avgusta, ko smo se zbrali v Gorjah pri Ilcu na ljudskem shodu. Veličastno je bilo to zborovanje, od blizu in daleč so prišli ljudje skupaj, da se ogrejejo za našo domovino. Z pozornostjo smo sledili izvajanju g. sodnika dr. Wieserja, ki nam je v krepkih potezah orisal ustroj Jugoslavije nje blagostanje in bodočnost. Domači g. župnik Arnuš pa nam je pokazal naše nekdanje »priateljce« v pravi luči ter nas vse bodril za skupno narodno delo. Nastopil je tudi častnik dr. Stojkovič iz Belgrada. En sad je rodil ta shod, smemo trditi: Ko pride dan, da povemo, kje naj bo naša skupna domovina, hočemo zaklicati: Jugoslavija je naša majka!

† Na razprto tiskani poziv podpredsednika deželne vlade dr. Žerjav v večerajšnjem »Slov. Narodu«, naj »nemudoma objavimo konkretne slučaje« njegovih denuncijantskih manir, odgovarjamo tako-le: Pred par tedni je buren časnikarski boj, ki ga je povzročila oseba dr. Žerjava, vznemiril slovensko in jugoslovansko politično javnost. Dr. Žerjav je bil tih kot grob. Danes se je pa kar na mah pojavil

in ves začuden povedal javnosti, da ne ve prav ničesar o vsej zadevi. Njegova pozabljivost je fenomenalna, zapleten psihičen pojav, ki se bo dal, ko dobimo popolno vseučilišče v Ljubljano, znanstveno zelo lepo razložiti. Ker trdi dr. Žerjav, da ga »končno pa vendar radovednost žene«, hočemo šibkemu spominu svojega sorojaka radi pomoči: V Črnomlju obstoja neko okrajno glavarstvo. To ima okrajnega glavarja, uradnike, slugo. Dr. Žerjav je bil mnenja, da so vsi skupaj nesposobni in nevarni ljudje. Pristojni in odgovorni poverjenik za notranje zadeve ni bil istega mnenja. Zato je šel dr. Žerjav v Belgrad in dosegel za hrbtom svojega tovariša in za hrbtom vse deželne vlade, da so bili vsi uradniki do zadnjega pometača kaznovani za grehe, ki jih niso storili. Ker si ne moremo misliti, da je to dosegel s hvalo in priporočanjem dotičnih nastavlencev, moramo pač sklepati, da je dosegel to s posredovanjem, ki je baš nasprotnega značaja. Kakšne manire so to?

† Reško vprašanje še ni rešeno. Tako poroča »Tems« iz rimskih političnih krogov, ki izjavljajo, da je vest o sporazumu med Francijo in Italijo še preuranjena.

† Vrnitev Čehov iz Sibirije. »Slovo Polskie« piše: Iz Bresta poročajo, da je 1. avgusta na ameriškem parniku dospela tja čehoslovaška armada, zbrana v Vladivostoku. Potovala je okoli sveta, ker so neposredno pot iz Rusije zajeli boljševiki. Prevoz obsega 26 častnikov in 893 vojakov.

† Nemški glasovi o razmerah v Avstriji. »Grazer Tagblatt« 3. avgusta piše: »Imamo uničeno industrijo, množico brezposelnih, živimo pa od dolgov in preostankov kapitala, ki smo ga skozi stoletja podredovali in si ga skozi desetletja prihranili. Stojimo pred polomom!« — Dunajska »Arbeiterzeitung« 23. julija piše pod naslovom: »Nemška Avstrija v številkah« med drugim, da ima razen dolga krog 50 milijard letni proračunski primanjkljaj okoli 6 milijard. Te številke, pravi, so tem značilnejše, če pomislimo, da delovna sila Avstrije v veliki meri počiva, da je število res proizvajalno delavnih v strašnem nerazmerju s konzumenti, saj od 6 milijonov prebivalcev prideta za proizvodnjo v pošteev le 2 milijona. »A. Z.« ceni število brezposelnih, invalidov in bolnikov na četrto milijona ter piše: Nobena država nima primeroma toliko uradnikov kot Nemška Avstrija, nobena dežela tolikega preobilja neproizvajalnih stanov. To kaže zgled, da upravlja en sam nemško-avstrijski dvorni svetnik 160 metrov železnice.

† Stalna armada v Ameriki. Washington, 5. avgusta. Vojni minister je podal kongresu predlog, da se osnuje stalna armada 500.000 mož.

Dnevne novice.

— Draginjska podpora duhovnikom. V izkaze aktivnega in umirovljenega duhovništva se imajo sprejeti tudi begunci iz zasedenega ozemlja, bivajoči v ljubljanski škofiji. V ta namen naj se dotični gospodje, ki bivajo v Ljubljani, zgledajo do 20. t. m. neposredno pri škof. ordinariatu, oni pa, ki bivajo izven Ljubljane, pravočasno pri župnem uradu svojega bivališča. Isto velja o umirovljenih duhovnikih ljubljanske škofije.

uravnavanje življenja sub specie aeternitatis« (Ozvald). Kdor si ne prizadeva, da bi to dosegel, ne more biti dober pedagog. — 2. Drugi pogoj za dobrega učitelja je: ljubezen do mladine. Kdor ne ljubi mladine, tega semenišča naše bodočnosti, te njive našega življenja, zarje našega dneva, ta ne more imeti tiste potrpežljivosti in vztrajnosti, ki jo zahteva delo pri mladini. Kdor nima ljubezni in samozatajevanja pri delu z mladino, ni pedagog. Kdor vzgaja in uči samo po predpisih in zakonih, je lahko dober rokodelc, a umetnik ni. Vzgoja pa je — umetnost. — 3. Tretje, kar je za dobrega profesorja potrebno pa je ljubezen do predmeta, ki ga obdeluje, neka odkritost do življenja in njegovih pojavov sploh, kratko: ljubezen do resnice. Profesor se mora z ljubeznijo poglobiti v svoj predmet, ga spraviti z drugimi predmeti in z življenjem v živ stik. Pri tem pa mora njegova osebnost stopiti popolnoma v ozadje; osebni motivi ne smejo pri njegovem občevarju nikdar stopiti v veljavo. Zanj mora biti merodajna samo resnica in korist mladine.

Če srednješolski učitelj te tri pogoje udejetvi, mora vzbuditi zaupanje mladih ljudi, njihova srca se mu odpro, in on lahko vanje seje seme bodočnosti in pripravljaj saj za rod, ki še rojen ni.

To pričakujemo od naše srednje šole. V kolikor vladni načrt ne odgovarja tem zahtevam, je za nas nesprejemljiv.

— Nagrade za veronk na javnih ljudskih in meščanskih šolah v Sloveniji. Gospe duhovnike, ki poleg dušnega pastirstva poučujejo veronauk na javnih ljudskih in meščanskih šolah v Sloveniji, naproša višji šolski svet, da še malo potrpe glede nakazila novih prejemkov, ki jim gredo na podlagi naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 14. februarja 1919, št. 361 Ur. l. Med izvedbo regulacije plač po omenjeni naredbi, ki je postavila plačni sistem na popolnoma novo podlagi, se je glede vseh kategorij učiteljstva izkazala potreba, da se izdajo dodatne izvršilne odredbe, ki naj olajšajo izvršitev še ne preizkušene reforme. Tako je tudi z veroučitelji: mnogo jih je vložilo izkaze o pristojbinah, ki so tako pomanjkljivi, da deželno knjigovodstvo ne more odmeriti in nakazati prejemkov, tudi nimajo zanesljivih podatkov o razdaljah župnišč od šolskega kraja. Zato razpošilja višji šolski svet župnim (kuracijskim) uradom golice za prijavo potrebnih podatkov, katere naj izpolnijo in vpošljejo okrajnim šolskim svetom, da preskrbe potrditev glede razdalj. Da pa gospe duhovniki ne ostanejo predolgo brez zasluženih prejemkov, izplačuje deželno knjigovodstvo, v kolikor ima računске podatke, začasno še stare pristojbine in doplačila se nakažejo, kakor hitro bodo odmerjeni novi prejemki. Tistim veroučiteljem, kojih prijave so dosti točne, se pa že sedaj nakazujejo nove pristojbine. Višji šolski svet se nadeja, da bodo vsi veroučitelji tekom meseca septembra 1919 prejeli do zadnjega vinarja, kar jim gre.

— Seja načelstva K. t. d. bo v sredo, dne 13. avgusta ob 4 uri popoldne.

— Izidor Cankar: S poti. Ta knjiga, ki je izšla v Novi založbi v lepi opremi na 112 straneh, tiskana na krasnem papirju in s pisateljevim avtogramom, se dobi po vseh knjigarnah po K 8.80 za izvod. Kdor jo naroči pri Novi založbi in pošlje denar naprej, jo dobi za 8 K (brez draginjskega poviška). Sežite pridno po knjigi!

— Dekliški tabor za novomeško okolico, ki se je 5. t. m. vršil na Trški gori, se je prav sijajno obnesel. Kljub obilnemu nujnemu kmečkemu delu se je zbralo na prijazni gori okrog 800 deklet ter 21 duhovnikov. Slavnostni govor v cerkvi je imel g. dr. Knavs, dekan iz St. Petra pri Gorici. Po končani slovesnosti v cerkvi se je pričelo na prostem zborovanje, ki je je vodil šentpeterski župnik g. Vovko. Govorilo je več deklet in duhovnikov. Tabor se je povsem dobro obnesel. G. dr. Knavs, ki je dosedaj precej drugače sodil o dolenskih razmerah, je na shodu izjavil: Nikdar bi si ne bil mislil, da more novomeška okolica kaj takega skupaj spraviti.

— Kolekujte prošnje! V slovenskih listih je bilo ponovno objavljeno, da morajo vse prošnje, ki jih pošiljajo ljudje na razna ministrstva v Belgrad, biti primerno kolekovane. Toda vkljub temu dohaja polno ne kolekovanih prošenj, ki gredo vsled ne kolekovanja — v koš. Da ljudje ne bodo imeli škode in nepotrebnega dela, opozarjamo zopet, da je potrebno vsako prošnjo primerno kolekovati.

— Zadnji čas prihaja na predstavništvo deželne vlade vedno več prošenj za raznovrstne državne službe, zlasti za mesta pisarniških pomočnikov in pomočnic. Ker predstavništvo samo nima prostih mest, mora prošnje kratkoma zavrniti ali pa jih kvečjemu poslati drugim oddelkom deželne vlade. Vsled obilosti poslov pa je predsedništvu popolnoma nemogoče, v vsakem slučaju posredovati. Prosilci se na to opozarjajo s pristavkom, da naj se obrnejo na državno posredovalnico za delo v Ljubljani, Gradišče (nasproti dramskemu gledališču), ali pa da vložijo prošnjo pri onem poverjeništvu ali oddelku deželne vlade, pri katerem žele biti sprejeti. Tudi v vseh drugih stvareh naj se naslove vloge na stvarno pristojno poverjeništvu ali na pristojni oddelk deželne vlade. Naslov: »Deželna vlada« ne zadostuje in obremenja urade samo z neposrednim delom, ker mora potem šele tisti urad, v čigar delokrog vloga slučajno sega, isto poslati na pristojno poverjeništvu ali oddelk.

— Poziv vodstvom in ravnateljstvom ljudskih in meščanskih šol, nadalje upokojenim učiteljem ter vdovam učiteljev v Sloveniji. Da se morejo čimprej odmeriti in nakazati aktivnim učiteljem in učiteljicam javnih ljudskih in meščanskih šol v Sloveniji draginjske doklade, po naredbi ministrskega sveta kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 18. julija 1919, števil. 575 Ur. l., se pozivljajo šolska vodstva in ravnateljstva, da nemudoma vpošljejo deželnemu knjigovodstvu v Ljubljani razkaznice za vsakega učitelja na šoli, tako da bodo vpisani podatki natančno v sledečem redu, eden pod drugim: a) ime in preime učitelja; b) šolski kraj; c) ime soproge; pod d) se vpiše, če je učitelj vdovec; pod e) se vpiše, če je učitelj ločen od svoje žene in če je dolžan skrbeti za njeno vzdrževanje; pod f) se navede, je-li žena učiteljeva tudi učiteljica ali državna uradnica, kje je nameščena in v kakšni lastnosti; pod g) se navede, je-li učitelj oženjen z

njene telesne vzgoje. Duševni pouk morajo lajšati in podpirati odmor, počitek, izprehodi, telovadba, šport. Telesne vaje pa ne smejo biti same sebi namen. Prevelik telesni napor otežkuje duševno delo, pri športu, kjer pride le preveč samo telesna moč v poštev, postane mladina brezobzirna in posurovi n. pr. pri nogometu.

Šola naj vzgaja k samostojnosti, k samodejnosti. Vse dobro, kar je v učenca naj se spopolni, stopnjuje, usovrši. Zato mora učenec v šoli imeti priliko, da razvije svoje zmožnosti, če jih ima, tudi nad normalne zahteve učnega načrta. Iz tega pa sledi, da bo treba uvesti v šolo več svobode za učitelje in za učence. Šola se ne da uniformirati. Gotovo je potrebna neka gotova enotnost, ker živimo v eni državi. A ta enotnost ne sme nikdar delati sile različnim potrebam in zmožnostim. V notranjem šolskem poslovanju (n. pr. kdaj se naloge pišejo, katere avtorje naj profesor v šoli bere) bo treba dati profesorju več svobode oziroma tozadavne meje bolj na široko potegniti. Pa tudi učenca bo treba dati več prostosti oziroma prilike pri izbiri prostih predmetov, v šoli pa več prilike za samodejnost zlasti glede discipline v razredu. Učenci naj po izvoljenih zastopnikih sami nadzirajo disciplino in red.

5. Končno je bila splošna zahteva, da je za srednje šole potrebna: reforma in capite, reforma profesorjev samih. V tem oziru so se zlasti klasični filologi čutili prizadete. Priznavali so, da je

bil njihov poduk dosedaj le bolj filologija, učeno razlaganje starih oblik, sintakse in sploh slovnice, brez ozira na življenje in vzgojo. Pa so se tudi zagovarjali, da ta šola starih filologov izumira, da sedanji pouk iz klasičnih jezikov nudi nujno potrebno formalno izobrazbo v mišljenju in podlagi za učenje modernih jezikov, podlagi, ki je drugje ni mogoče dobiti. Pravijo tudi, da podajajo tudi na podlagi grških in latinskih pisateljev umevanje stare kulture in s tem tudi umevanje modernega časa. Saj je sedanji čas usodna večstičletnega razvoja, v vsakem modernem človeku tiči kos Grka in Rimljana. Upajmo, da se bodo res poboljšali ti preklicani filologi; brez njih pač ni mogoče shajati.

Gotovo je, da je končni uspeh šole odvisen v prvi vrsti od učitelja. Zato je popolnoma opravičena, da naravnost nujno potrebna zahteva, da se mora bodoči profesorski naraščaj pedagoško temeljiteje usposobiti za svoj poklic nego je bil dosedaj usposobljen. Novi načrt ima v tem oziru primerne konkretne določbe, ki bodo gotovo dosegle svoj cilj.

Najbolj potrebna pa je za vsakega učitelja tista reforma, ki jo more le vsak sam pri sebi izvršiti, če hoče biti dober učitelj. To je reforma na svoji lastni osebnosti. V to je trojno neobhodno potrebno: 1. Osebnost učiteljeva. Ta se javlja v samosvojem pojmovanju nadvakdanjih vrednot. Osebnost je krepko poudarjanje svojebitnosti. Pravi znak osebnosti je duhovna poglobitev, je

vpokojeno učiteljico ali državno vpo-kojenko; g) imena otrok (tudi neza-konskih); dan in leto rojstva; za vsa-kega otroka se navede, je-li preskrbljen, glede otroka, ki so v državnih službi, je treba navesti, ker se jih v smislu 3. čle-na navedene naredbe ne sme vpošte-vati pri odmeri draginjske doklade; h) imena pastorkov in adoptivnih otrok; dan in leto rojstva; nadalje, če so preskrbljeni, kakor pod g) glede za-konskih otrok; i) glede neoženjenih učiteljev in neoženjenih učiteljic, ki žive v skupnem gospodinjstvu s sta-ri močutom ali s staro materjo ali s starši, je treba navesti, ali zaradi prav-ne in moralne obveznosti dejansko po-krivajo največji del izdatkov za vzdr-ževanje teh sorodnikov zaradi njih uboštva. (Opozorja se torej na to, da torej po novi naredbi samski učitelji, ki žive v skupnem gospodinjstvu z ubo-gimi brati ali sestrami, iz tega naslova ne bodo več dobivali višje draginjske doklade. Zato bratov in sestra in treba navajati.) Podatki pod črkami g), h) in i) morajo biti potrjeni od občinskega urada. Razkaznice naj se izpolnijo po stanju od 1. julija 1919, torej se mo-razjo vpoštevati tudi namestni in za-časni učitelji, ki so nameščeni samo do konca šolskega leta 1918-19. Na-mestni in začasni učitelji, ki pred kon-cem šolskega leta niso bili nameščeni in vsled tega niso dobivali službenih prejemkov, se ne vpoštevajo, pač pa je treba izpolniti razkaznice za tiste na-mestne in začasne učitelje, ki so bili (v koroških in štajerskih šolskih okra-jih) nastavljeni šele po 1. juliju 1919. Taki učitelji bodo prejemali draginjs-ko doklado iz 1. dne tistega meseca, ki sledi dnevu nastopa službe. Pri ta-kih učiteljih naj se v razkaznici pri-pomni, kdaj so nastopili službo. Vpo-kojenim učiteljem in učiteljskim vdo-vam bo višji šolski svet poslal golice za prijavo z navodilom, kako jih mo-razjo izpolniti. Če bi jih kdo po pomoti ne prejel, kadar jih drugi dobe, naj reklamira pri višjem šolskem svetu. — Predsednik: Vadjal I. r.

— Telefonske razmere v naši državi so brezupne. Ne glede na to, da je ves tele-fonski material obrabljen, da imamo namesto bakrenih železne žice in da je prava umetnost, govoriti po telefonu inter-urbano pri pomanjkljivih aparatih, se tudi nikdar pri najmlajših prošnjah ne more dobiti telefonskih zvez. Dopoldne z Za-grebom ali Belgradom navadno sploh ni mogoče govoriti, dasi naročite zvezo 4 do 5 ur prej, pa tudi drugače se mora zgoditi naravnost čudež, ako se dobi spoj. Med Ljubljano in Zagrebom obstojata samo dve telefonski progi, od katerih je ena navad-no vedno pokvarjena, druge pa se poslu-žuje dravska oblast. Kadar rabi zasebni abonent telefon, mu pošta vedno odgovar-ja, da je zaseden od državnih oblasti. Na-ravnost škandalozno je, da je ravno glava-na prometna črta v naši državi Ljubljana — Belgrad tako zanemarjena. Potrebno bi bilo 4 do 6 telefonskih prog, pa smo po de-vetih mesecih, odkar se je ustanovila Jugo-slavija, šele brali v listih, da se namerava nabaviti telefonski material v tujini. Me-nimo, da bi pri dobri volji in pri nekoliko zmislju za prometne razmere in potrebe občinstva bilo tudi dosedaj mogoče kaj ukreniti. Ni dovolj, da smo popolnoma od-rezani od inozemstva, odrezani smo tudi od svoje prestolice, kjer se odločuje o »do-brobiti« prebivalstva. Da trpi pri tem ča-sopisno obveščanje prebivalstva, je umev-no, trpe pa tudi naši trgovski in gospo-darski interesi. Tu je potreba hitra in tem-eljita od pomoči.

— Napredujemo vsepovsod. Ena iz-med tistih panog naše uprave, ki najkrep-keje napreduje navzdol, je pošta in brzo-jav. Kakšen duh je zavel v teh uradih in kakšne pojme so dobili uradniki o svoji službi, se more lahko vsakdo prepričati n. pr. na ljubljanski telefonski centrali. Ko je naš dopisnik pretekli teden klical iz Belgrada naše uredništvo, so ga v Ljub-ljani na centrali najprej vprašali, kdo je pri telefonu in ali kliče »Demokratija«. Pred kratkim so ga zopet najprej prese-netili z vprašanjem, ali je pri telefonu dr. Kramer. Taka radovednost ne diši po ob-jeektivnosti, in če obvelja, bomo imeli tele-fonske naročnike prve, druge in tretje vrste, a z enakimi pristojbinami. Mi se bomo potrudili, da ne bo obveljala.

— Dekliški zavod »Vesna« v Mari-boru. V Mariboru je dolgo let deloval za-vod »Töchterheim«, ki je nudil deklicam višjo izobrazbo in pouk v raznih gospo-dinjskih strokah. Ta zavod je sedaj prešel v slovenske roke in se nahajajo v njem sle-deče šole, ki pričnejo z rednim poukom 20. septembra 1919. I. Višja dekliska šola s posebnim ozirom na gos-podinjske poklice, ki je triletna. Letos se prične I. letnik. Sprejemni pogo-ji za to šolo so: Dovoljeni III. meščanski raz-red, ali pa kaka višja organizirana ljudska šola. V zadnjem slučaju morajo učenke napraviti sprejemni izpit, ki se bo vršil

13. septembra 1919. Predvsem se bo upo-števala izobrazba in nadarjenost učenk. II. Ženska obrtna šola, ki obsega istotako III. letnike. Letos se začne s pr-vim letnikom. Sprejemni pogoji za to šolo so: Učenka naj s šolsko odpustnico do-kaže, da je dopolnila najmanj 14. leto in da je zadostila šolski obveznosti. Poleg tega naj bude tudi telesno sposobna za svoj poklic. III. Kuharsko-gospo-dinjska šola, ki traja eno leto. Učenka naj dokaže, da je dopolnila najmanj 16. leto in da je zadostila šolski obvezno-sti. IV. Med letom se bodo vršili od časa do časa razni krajsi strokovni te-čajji n. pr. za vezenje, kuhanje, likanje, konzerviranje sadja itd., ki bodo pa pravočasno objavljeni v dnevnih časopisih. V zavodu se nahaja penzionat, v katerem je prostora za 40 učenk. Vse učenke, ki že-lijo biti sprejete v katerokoli teh šol, naj vpošljejo najkasneje do 1. septembra 1919 svojo lastnoročno pisano prošnjo za spre-jem, krstni list in zadnje šolsko spričevalo na Dekliški zavod »Vesna« v Ma-riboru. V penzionat se sprejemajo učen-ke na hrano in stanovanje, ki obiskujejo kako drugo šolo n. pr. gimnazijo. Natančna pojasnila in prospekte razpošilja vodstvo Dekliškega zavoda »Vesna« v Mariboru.

— Prejeli smo: Sredi decembra 1918 je prinesel »Slovenec« dopis iz Vipave, v katerem so bile nastopne trditve: Šolski vodja Anton Skala je pripeljal šolsko mla-dino na vojaško veselico z zastavicami v rokah. Otroci so kričali »Eviva« in napo-sled so bili fotografirani. To pa ni res. Jaz sem bil takrat na dopustu in nisem imel s šolo nobenega opravila. Dobilo pa je za-časno šolsko vodstvo 4. decembra 1918 ukaz, da je tega dne popoldne prekiniti s poukom in da je mesto tega pripeljati otroke k vojaški veselici. Učiteljice so se temu ukazu pokorile in so šolsko mladino peljale na določen prostor. Otroci niso imeli zastav, niso kričali in niso bili foto-grafirani. Ker so se pa učiteljice bale Ita-lijanov, so me prosile, naj grem z njimi. Ustregel sem želji in sem gledal od strani. Z Italijani nimam nobenega stika, razen če me kličejo na razgovor s tolmačem v uradnih zadevah. — Anton Skala, šolski vodja v Vipavi. — Dostavljamo, da je bilo enako poročilo iz Vipave v vseh listih.

— Repatrijacija in potovanje v Ame-riko. (LDU) Ministrstvo za zunanje stvari je prejele od ameriškega poslanstva v Belgradu glede določil o potovanju v Ame-riko nastopni odgovor: »Kar se tiče odho-da delavcev v Ameriko, ki so bili v Ame-riki, čaka poslanstvo navodil, ki jih je za-htevalo od svoje vlade. Kar se tiče po-vratka dobrovoljcev, se morejo vračati, ko dokažejo, da so postali potom naturaliza-cije ali potom rojstva ameriški podaniki, in da so oproščeni nadaljnjega službovanja v naši vojski, razen slučajev, da so polo-zili prisego zvestobe Srbiji pred 6. aprilom 1917. V primeru, da so ti vojaki izgubili s to prisego ameriško podaništvo pred tem datumom, se morejo vrniti v ameriško po-daništvo s polprijetjivo prisego ameriški vla-di po formalnosti, določeni z zakonom kongresa od 1. maja 1918. Srbski vojaki, ki so preje bivali v Ameriki in ki so obdržali svoje srbsko podaništvo, se morejo vrniti v Zedinjene države, ko predložo o tem po-trebne dokaze.« Dobrovoljcem, ki se vra-čajo v Ameriko, bodo izdajale naše oblasti potne listine, vpoštevajoč navedeno izjavo ameriškega poslanstva.

— Lovska dražba. V torek, dne 16. sep-tembra 1919 ob 11. uri se odda pri okraj-nem glavarstvu v Radovljici na javni draž-bi v zakup lov občine Koroška Bela za do-bo 3¼ leta, to je od 1. oktobra 1919 do 30. junija 1923. Dražbeni pogoji so na vpo-gled med uradnimi urami pri omenjenem okrajnem glavarstvu.

— Svetovna draginja. Kakor poročajo zagrebški listi, so se po statističnih izka-zih ministrstva za prehrano podražila ži-vila v Italiji za 481 %, na Francoskem za 368 %, v Švici za 257 %, na Angleškem za 240 %, v Ameriki za 220 %. Pri nas so cene živilom poskočile povprečno: meso za 600 %, obutev za 800 %, mast za 750 %, obleka za 950 %. Te številke dokazujejo, v koliko so se pri nas življenske razmere poslabšale. Naravno je, da se dohodki de-lovnih slojev niti od daleč niso zvišali so-razmerno s temi cenami.

— Drobiz v Zagrebu. Kakor poročajo, dobi mesto Zagreb v par dneh svoj papir-nati drobiz. Papirnati denar po 10 vin. je že gotov, v teh dneh bo izvršen tudi po 20 vin. in 50 vin. Na eni strani papirnatega denarja je slika Zagreba od državnega ko-lodvora proti umetniškemu paviljonu in stolni cerkvi, a na drugi strani bo označe-na vrednost, pokritje itd. Izdelala sta jih v več barvah umetnika Črntić in Senoa.

— Nove gimnazije v Belgradu. To leto se otvorijo v Belgradu dve novi moški in ena ženska moderna gimnazija. Tako bo imel Belgrad štiri gimnazije, tri moške in eno žensko.

Kupujte knjigo „Nova pota“!

Komerz S. D. Z.

Sinočni komerz Slovenske dijaške zveze je po svoji pestrosti in svojem sijaju četrtkov pozdravni večer še prekosil. K temu so mnogo pripomogli Orli v kroju in Orlice, ki so bile v belih oblekah in v na-rodnih nošah.

Komerz otvori predsednik S. D. Z. phil. Kovač, pozdravi predsednika dežel. vlade dr. Brejca, podpredsednika S. L. S. prof. Remca, g. Polaka, vse zastopnike Zveze Orlov, Slomškove zveze, sl. kat. akad. starešinstvo, vse javne zastope in zastopnike Hrvatov.

Za predsednika je izvoljen predse-dnik dež. vlade dr. Brejc, ki v družbi s prof. Remcem in zastopnikom Orlov, bratom Pircem, vodi komerz.

Predsednik dr. Brejc: Težko delo čaka nas vse. Dijaštvo je tisto, ki naj vveje duh v naše delo. Iz praktičnega vpogleda v življenje poda dijaštvu nauk: dela, pravičnosti in krščanske ljubezni do bližnje-ga. Na tej podlagi je mogoče rekonstru-irati človeško družbo, da bo zopet družba ljudi.

Predsednik S. L. S. prof. Remec izrazi zahvalo kat. dijaštvu. Vojska je učvrstila njegovo življenje in je poglobila. Ne bojte se terorizma. Zavedajte se, da niste sami, za kat. dijaštvom stoji velika večina slo-venskega naroda. Tudi napram nasproti-kom bodimo prijazni in povdarjamo, da smo tudi napram njim za svobodo. Boj kri-vici! bodi zapisano na naš prapor.

Gospod Polak opozarja: Treba nam je dela, a delo mora biti blagoslovljeno. Zato: Moli in delaj!

Jurist Žužek poziva, da se spomnimo našega ministra za prehrano in ministr-skega podpredsednika dr. Korošca.

Podpredsednik Orla br. Pirc izraža veselje nad tesno zvezo med kat. dijaštvom in Zvezo Orlov. Tri sile se koncentrirajo: Kat. narodno dijaštvo, orlovska in delav-ska organizacija ter kat. učiteljska organi-zacija. Te tri sile bodo nastopile prihodnje leto v Mariboru. Ta sestanek je predpri-prava za veliko manifestacijsko zborova-nje Orlov v Mariboru 1. 1920.

Tajnik ministrskega podpredsednika, Srb Kuzmanović, pozdravi v imenu min. podpredsednika dr. Korošca; pozdravlja v imenu belgrajskega dijaštva.

Prof. Remec se zahvaljuje in izroča pozdrave kat. dijaštva dr. Korošču in bel-grajskemu dijaštvu!

Prof. Mazovec zakliče v imenu Slov. kršč. Soc. Zveze iskreni Nazdar!

Jur. Dujmović izreka Slovincem za-hvalo v imenu hrvatskega dijaštva.

S tem je bil oficijel del komerza pri kraju. Odmore je marljivo izpolnjevala je-seniška godba z venčki narodnih komadov in umetniških skladb.

Ljubljanske novice.

Ij Gospodu prošta Andreju Kalanu so se dne 7. avgusta 1919 poklonili kot na-čelniku poverjenstva za kmetijstvo pred-stojniki uradov in odsekov tega poverje-ništva ter mu čestitali k imenovanju za prošta.

Ij Nevarno je obolel prejšnji večletni superior jezuitske stolice ljubljanske vč. o. Ivan Kunstelj. Priporočamo ga prijateljem in znanec v molitve.

Ij Orlovska akademija, ki se vrši v torek dne 12. avgusta ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu, vzbujaa vesplošno zani-manje. Kdor se je namerava udeležiti, naj si pravočasno oskrbi vstopnico v Jugoslo-vanski knjigarni.

Ij Seja načelstva Jugoslovanske Stro-kovne Zveze se vrši v torek, dne 12. t. m. točno ob pol 8. zveče: v pisarni J. S. Z. Ker se polaga veliko na sklepčnost seje, se pričakuje obilne vdeležbe. — Predsed-stvo.

Ij Umrl je g. dr. Gvido Zbašnik, tajnik Kranjske deželne banke. Pogreb bo v nedeljo 10. t. m. ob 5. uri iz Beethovno-ve ulice.

Ij »Glasbena Matica« v Ljubljani ima v ponedeljek, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer svojo odborovo sejo.

Ij Visokošolcem. Sestanek, ki je bil na-povedan 12. t. m. v salonu pri Mraku, bo šele v ponedeljek, dne 18. t. m., ob šestih zvečer, ker moramo počakati vrnitve viso-košolcev iz Belgrada. — Fran Schiffrer.

Ij Vincencijeva konferenca sv. Nikolaja ima sejo v ponedeljek 11. t. m. ob ¼ 7. uro zvečer.

Ij Društvo inženjerjev v Ljubljani ima v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata izredni občni zbor s sledečim sporedom: Čitanje zapi-snika zadnjega običnega zbora. Poročilo od-bora. Sklepanje združenja vseh inženjerjev kraljevine SHS v eno društvo. Slučajnosti. Na predvečer 16. t. m. ob 21. uri ima dru-štvo prijateljski sestanek v mali dvorani Narodnega doma. Aranžma tega večera so prevzele radevolje cenjene soproje ljub-ljanskih tovarišev. Odbor vabi poleg svo-jih članov ter zastopnikov bratskih dru-štev, tudi njih cenjene dame k polnošte-

vilni udeležbi. Vnanji člani se naprošajo, da po možnosti v naprej javijo svojo ude-ležbo odboru.

Ij Zasebno uradništvo! Pri tvrdikah Tönnes, Samassa in Zabkar je stopilo de-lavstvo in uradništvo v stavko, ker so uprave hotele znižati dozdajne draginjske doklade. Stavka traja že več dni. Podpi-sano vodstvo pozivlja vse organizirano zasebno uradništvo, da je s svojimi tovariši teh tvrdk solidarno in nobeden ne pre-vzame kakake mesta v označenih tovar-nah. — Vodstvo »Društva zasebnega urad-ništva Slovenije«.

Ij Za poveljnika ljubljanske garnizijske bolnišnice je od vrhovne komande dolo-čen sanitetni podpolkovnik dr. Aleksander Rubinštajn, dosedaj zdravnik varš-kijske garnizije.

Ij Ljubljanska garnizijska godba. Go-spod kapet. dr. Čerin, kapelnik ljubljanske godbe, se je že vrnil s Češkega. Z njim je prišlo večje število godbenikov, tako da je garnizijska godba skoro že kompletna za orkester na pihala, kakor tudi na lok. Društva in podjetja, katera bodo potrebo-vala godbo za prireditve, naj se obračajo na kapelnika kapetana dr. Čerina, Marij Terezije cesta 14 (Novi Svet).

Cerkveni vestnik.

c Instalacija stolnega prošta ljublj-ankega. Včeraj, v soboto ob 10. uri je ljub-ljanski škof dr. Jeglič instaliral v stolni-či prelata Andreja Kalana za stolnega prošta.

c Kdaj odpovejmo poslušnost? Od-govor danes ob 7. uri zvečer v jezuitski kapeli.

c Izjava 114 berlinskih vseučiliških profesorjev o potrebi verskega pouka v šoli. V 6. šte. »Allg. deutsche Lehrer-Zeitung« so objavili berlinski vseučiliški profesorji to-le: »Našemu šolstvu preji usodopoln udarec, ki je nastavljen na nje-ga korenin. Srčna zadeva mladinske vzgoje, krščanski nauk naj bi prenehal biti nosilec in centralni organ pedagoškega nra-vstvenega dela in naj bi se pripustil samo še kot stranska disciplina. To bi po-menilo toliko, kakor preirgati vsako vez z vso zgodovino mladinskega vzgojstva. Od Karla Velikega in od početka nemške plemenske skupnosti je bila krščanska hu-manitarna vzgoja vsekdar izhodišče in sre-dišče vsega duševnega vzgojnega dela — do današnjega časa. V tem več ko tisoč-letnem razvoju ga ni epohalnega vzgojnega gibanja, ga ni znamenitega nemškega pedagoga, ki bi ne bil verstvene duševne izločke sprejel kot temelj vsega vzgojnega kulturnega dela, kot temelj, ki se ne da prezreti ali pogrešati. Z verstvom in nra-vstvom, ki naj bi se ohranilo v vsej jakosti, stoji in pade nemško ljudstvo. Zato pa smatrajo podpisani vseučiliški učitelji kot svojo neopustljivo dolžnost, da najodloč-neje ugovarjajo, če bi se verstveni pouk, ki je vogelni kamen vsega vzgojnega po-uka, odtiral iz učnega reda in sprejel sa-mo kot fakultativen predmet. Krščanski nauk mora ostati — ob vsej svobodi — za drugoverce — središče vse šolske vzgoje, ker drugače usahnejo z njim hkrati tudi materna tla, na katerih bi se mogla gojiti prava znanost, umetnost in ljudska kul-tura. Ne sovražno podirati poslopja kr-ščanstva, marveč krepko zidati stavbo verstvenega pouka: to je prva in najvaž-nejša zapoved, ako hočemo nanovo poži-viti vzgojstvo.«

c Vesel pojav. O češkem duhovskem društvu »Jednota« se je po časopisih mno-go razpravljalo. Iz »Jednote« je izšel klic po raznih reformah, ki se zanje v celoti duhovščina drugih škofij in pokrajin ni mogla ogrevati. Nastopil je nato tudi drugi del čehoslovškega duhovenstva, ki ni združen v »Jednoti«. Dne 30. junija se je zbralo do 700 duhovnikov iz češko-slova-ške republike k dvadnevnomu kongresu. Sestali so se vsled povabila duhovskega kluba ljudske stranke. Bil je zadnji čas, tako poročajo časopisi, da se je dvignila dobromisleča čehoslovška duhovščina in odločno protestirala zoper spletakarje in napade na Cerkev, ki jih je povzročila dr-žava sama, ali pa so imeli izvor v vrstah nezanesljivih ljudi, ki so izgubili svoj po-klic. Spričo tako odlični manifestaciji 700 duhovnikov je svobodno in pogumno zasopel marsikdo, ki mu je poprej upadal po-gum. Na kongresu so bili sprejeti odločni protesti proti kulturnobojnim postavam. Hkrati so se zborovalci zavezali, da se ho-čejo v ozki zvezi s katol. ljudstvom boriti za temelje vere in verskega življenja v ljudstvu in državi.

Prevz. knezoškof dr. A. B. Jeglič je sprejel včeraj na razgovor dva brata od predsedstva Orlovske Zveze. Zanimanje, ki ga posveča prevzvišeni vprašanju Or-lovstva je veliko in temeljito. Vidi se, da

mu ne izginejo niti najmanjše stvari izpred oči in da obrača na vse veliko pozornost. Zastopnika sta razložila najprej svoje vtise in doživljanje s potovanja po Čehoslovski republiki in o položaju ter gibanju tamšnjih katoličanov. Potem je sledil pogovor o domačih razmerah, predvsem se je poudaril prevzvišeni o novem gibanju Orlic. Rekel je, da vse popolnoma odobrava in želi, da bi tudi vsi drugi uvideli potrebo in nujnost Orlovstva, ter da je najtopleje priporočal. Želi pa in prosi, da se ohrani povsod, posebno pa na izletih in raznih prireditvah dostojnost in resnost in da se na to pazi. Na to je prišel na vrsto pomenek o Slovanskem Orlovskem izletu v Mariboru L. 1920 in prevzvišeni je bil tega sklepa izredno vesel ter je obljubil po svojih močeh kolikor mogoče sodelovati. V znak naklonjenosti in v lep zgled drugim je daroval K 1000 kakor prvi kamen k mariborskemu izletnemu zakladu. Naj bi dobil obilo posnemovalcev! Sam hoče povabiti angleške in francoske cerkvene kroge, da se izleta udeležijo in da poskrbe tudi za udeležbo drugih in delati hoče za prosep Mednarodne Unije katoliških telovadcev. Po triletnem vsestranskem razgovoru sta se zastopnika z veseljem srcom poslovila od prevzvišenega. Jugoslovanski Mojzes naj živi!

Orlovska akademija. Skušnja za akademijo se vrši v ponedeljek dne 11. avgusta ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Vsi sodelujoči naj se je zanesljivo in točno udeležijo.

Bratskim odsekom, posebno iz bližnjih krajev, priporočamo, da posetijo orlovsko akademijo, ki se ponovi v torek dne 12. avgusta ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Proizvajale se bodo članske proste vaje, vaje s palicami in vaditelske proste vaje. Dalje proste vaje za članice, vaje s šerpami itd. Nekaj zanimivega so rajalni in telovadni plesi, ki so pri prvi uprizoritvi dosegli splošno odobravanje in priznanje. Novost pri nas so tudi živi marmornati kipi, ki vsled svoje slikovitosti zaslužijo posebno pozornost. Natančen spored se dobi na akademiji. Sodeluje tudi orkester. Vstopnice se dobe v predprodaji v Jugoslovanski knjigarni.

Seja organizatoričnega odseka se vrši v ponedeljek, dne 11. avgusta ob 7. uri zvečer. K točni udeležbi pozvani, posebno vsi okrožni poročevalci.

Zveza Orlic v Ljubljani priredi v dneh od 1. do 7. septembra telovadno-organizatorični tečaj za vse telovadne odseke Orlic. Opozorjamo že sedaj na ta prepotrebni tečaj. V naslednjih dneh izide podrobni spored tečaja z vsemi potrebnimi navodili. Prosimo prigrasitve do 24. t. m. na Pripravljeni odbor Zveze Orlic, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna II.

Izpred sodišča.

Velika nevarnost v Blokah.

Fantje Franc Anzeljc, Janez Modic-Gorjupov, Janez Modic-Bregarjev in Matija Modic-Trnovčev se zagovarjajo pred ljubljanskim deželnim sodiščem zaradi velikega izgreda. Obtožnica jih obdoljuje:

»30. novembra 1918 popoldne se je pripeljalo iz Vel. Blok 11 fantov v Novovas. V Lavričev gostilni so spili 22 litrov vina, peli so in plesali do 1. ponoči. Obtoženi so šli na to pred Modičevo gostilno kjer so razgrajali. Zahtevali so cigarete in vina. Milan Modic, gostilničarjev sin jim je vrzel skozi okno 12 škatelej cigaret, a fantje še niso šli. Ivan Modic-Gorjupov, njihov vodja je zahteval za vsakega 5 škatelej cigaret in toliko litrov vina in je grozil, da sicer vderejo v hišo, kdor pa prvi pride doli, ga ubijejo. Rekel je, da imajo fantje strojno puško in je komandiral: »Maschinengewehr gestellt, fertig!« Drugi so butali s tramov v vrata. Prileteli so tudi 3 ali 4 kamni v okna I. nadstropja in ubili 4 šipe. Fantje so toliko časa razgrajali, dokler jim Modičevi niso odprli vrat. Fantje so nato pili in plesali; vina, ki so ga spili 2 litra niso plačali. Ob 4. zjutraj so odšli domov.« Senatu predseduje nadsvetnik Vedernjak, obtožbo zastopa državni pravdnik Černe, obtožence zagovarja dr. Frlan. Fantje pravijo, da niso krivi. Pravijo, da so se tako napili, da niso znali kaj da delajo.

Priče: Marija Krašovic, Milan Modic, Zofija Modic in Modic st. so potrdili, da se je zgodil ves dogodek tako, kakor ga opisuje obtožnica. Predsednik je vprašal gospoda Modica starejšega: »Ali ste se bali?« — »Seveda sem se bal.« — Predsednik: »Mislim, da bi se vsak, ki sedi za mizo, bal.« — Votant svetnik Levičnik vzkligne: »Razbojniki!« Predsednik konstatira, da je bil pred tem senatom Gorjupov nedavno obsojen na 4 mesece ječe, ker je konje kradel. Državni pravdnik Černe je zahteval obsodbo v smislu obtožnice, zagovornik dr. Frlan je opozarjal na okolnost da so se fantje veselili, ker so pometali vojaško obleko raz se in ker so bili vinjeni. Sodišče je obsodilo Janeza Modica-Gorjupa v 8 mesecev, Franca Anzeljca in Matija Modica v 6 mesecev, Janeza Modica pa v 5 mesecev težke ječe.

Najnovejše.

JUGOSLOVANSKI KLUB IN KRIZA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Danes dopoldne je imel Jugoslovanski klub sejo, v kateri je zavzel stališče do trenutne situacije. Nato je ministrijski podpredsednik dr. Korošec obiskal Ljubo Davidoviča, Stojana Protiča, dr. Momčila Ninčiča in Trifkoviča. Popoldne je posetil Ljuba Davidovič ministrijskega podpredsednika dr. Korošca ter imel z njim dolgo konferenco.

KAKO REŠUJE G. RIBNIKAR KRIZO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Podpredsednik demokratske zajednice Adolf Ribnikar, ki vodi sedaj posle predsednika, je v podvoru s članom Jugoslovanskega kluba izjavil sledeče: Če ne gre Jugoslovanski klub z demokratsko zajednico brez radikalcev, bo demokratska zajednica sama sestavila vlado. (Op. ur. Doslej nam naš poročevalec še ni javil, da se je Jugoslovanski klub vsled te važne izjave sešel k izredni seji.)

SPLETKE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Frakcija slovenskih članov v demokratski zajednici je skušala prepričati vdeležbo Jugoslovanskega kluba pri sestavi vlade. Ker se jim to ni posrečilo, hočejo vsaj doseči, da bi njega člani dobili brezpomembne portfelje. Seveda pri tem pozabljajo, da ima pri tem besedo tudi jugoslovanski klub.

DEMOKRATSKE ZAHTEVE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Največ težkoč pri rešitvi krize povzroča neodkrito postopanje demokratske zajednice. Tako se je danes trdilo, da bo železniški minister poslanec Drašković, dočim v resnici demokratska zajednica hoče še nadalje Vuloviča kot ministra železnic. Odvrkla je samo dr. Alaupoviča in dr. Poljaka. Demokratska zajednica hoče obdržati zase ministrijsko predsedstvo, notranje, železniško ministristvo, ministristvo za trgovino in obrt, prosveto, prehrano, agrarno reformo, poljedelstvo, šume in rude, verstvo ter pošto in brzojav. Na ta način bi obdržala vse važnejše resorte ter drugim pustila le ostanke.

MINISTRSKA KRIZA POOSTRENA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Ker so radikalci pristali na to, da vstopijo v po Ljubi Davidoviču sestavljen kabinet, se je zdelo, da se ministrska kriza bliža svojemu koncu. Predsedstvo demokratske zajednice je izjavilo, da so osebna vprašanja moment druge vrste. Toda že danes popoldne se je pokazalo, da ta izjava ni odkrita. Ljuba Davidovič je popoldne konferiral z dosedanjim ministrijskim predsednikom Stojanom Protičem ter ga vprašal, pod katerimi pogoji bi vstopili radikalci v kabinet. Stojan Protič je izjavil, da bi zahtevali pet do šest portfeljev. Med temi ministristvo za notranje zadeve, ker ima demokratska zajednica ministristvo predsedniško mesto. Za ministra notranjih zadev bi radikalci določili Stojana Protiča. Demokratska zajednica je to zahtevo odklonila, ker hoče ta portfelj obdržati za Pribeževića. S tem je kriza zopet poostrena. Jutrišnji dan je za rešitev krize mrtev, ker odstopuje ministrijski predsednik Stojan Protič v Novi Sad, da obišče vodjo vojvodinskih radikalcev Krasojevića, ki je na smrt bolan.

V ponedeljek se misli designirani ministrijski predsednik Ljuba Davidovič še enkrat pogajati z radikalci. Ako bi bila pogajanja brezuspešna, bo poskušal Ljuba Davidovič sestaviti kabinet brez radikalcev. Potemtakem bi bila kriza rešena že v ponedeljek, ali pa misija Davidoviča ponesrečena.

VLADA IN SOCIJALISTI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 9. avgusta. Demokratska zajednica trdi, da so socialisti pripravljeni vstopiti v njeno vlado in če to ne, jo vsaj podpirati. V koliko ta trditev odgovarja resnici, ni mogoče ugotoviti, ker so socialistični poslanci odpotovali, da se posvetujejo s svojimi somišljeniki.

PLEBISCIT ZA VES BANAT.

LDU Belgrad, 9. avgusta. (Presbiro ministristva za zunanje stvari priobčuje oficijelno: Po vesteh iz Velikega Beckere-ta se v Rumuniji, kateri se je na škodo srbskega prebivalstva odstopil znaten del Banata, nadaljuje agitacija, da bi se izsuli še kakšen kos srbske zemlje. Ker Rumuni s tem svojim postopanjem očividno manifestirajo, da niso voljni smatrati odloka mirovne konference o Banatu za definitivnega, namerava kraljevska vlada, kakor izvezo iz merodajnega vira, ponoviti pred mirovno konferenco svojo zahtevo, da se to vprašanje reši na podlagi plebiscita vsa ga B. nata.

REŠITEV ITALIJANSKIH VPRAŠANJ.

LDU Berlin, 9. avgusta. (DunKU) »B. Z. am Mittag« prinaša iz Lugana »Secolo-

vo« poročilo, da upa Tittoni, da bo do 25. avgusta rešil vsa italijanska vprašanja. Potem se bo podpisala mirovna pogodba z Avstrijo.

RESEN POLOŽAJ V ITALIJI.

LDU Dunaj, 9. avo. (ČTU) »Abend« poroča: V Parizu se govori, da je postal položaj v Italiji zopet zelo resen. V severni Italiji sv postali novi nemiri. Meja proti Franciji je odprta samo za blago. Italijanska vlada očita nekaterim inozemcem, da so pripravljeni na silen prevrat. Stavka kovinskih delavcev se je razširila že na vse tovarne.

VRHOVNI POSVET IN RUMUNI.

LDU St. Germain, 9. avg. (DunKU) »Newyork Herald« poroča: Brzojavka nadvojvode Jožefa na Clemenceauja je došla prepozno in se ni mogla več predložiti še včeraj vrhovnemu svetu. Razpravljalo se bo o njej v današnji seji. List meni, da je verjetno, da bo odgovor poveljen. — Od Rumunske na ententno noto še ni prišel noben oficijelni odgovor. Poročila, ki jih je dobila konferenca, se glasijo, da hočejo Rumuni še dalje izsiliti ugoditev njih zahtev in da odvažajo velike zaloge. Upanje je, da bo misija generalov, ki se bodo jutri zbrali v Budimpešti, to zadevo vendar le uredila. Na drugi strani pa se govori, da pripravljajo Rumuni noto za konferenco, oziroma da so jo že odposlali. V tej noti izjavljajo, da se ne pustijo voditi po svetu petitorice. Povdarjajo, da vrhovni svet ni bil zmožen vsiliti večini narodov svoje volje in ustaviti prodiranje Bela Kuna, zato pa se morajo Rumuni sami braniti. Kar se tiče odpeljanega materiala, izjavljajo, da je bil ta material rumunski in da so ga Madžari ukradli.

LDU Pariz, 8. avgusta. (DunKU) Reuterjev urad poroča: Vrhovni svet se je včeraj posvetoval o došli poročilih zastopnikov alirancev v Budimpešti. Poročila se za alirance glase jako neugodno. Vrhovni svet je sestavil brzojavko, s katero svari rumunsko vlado, da konferenca iz nastopanja Rumunov izvaja, da je rumunska vlada odločena omalovaževati avtoriteto konference in sel očiti od alirancev.

Prosveta.

pr »Protekcija« v Ljudskem domu. Ta, po svoji jedki, neprilijeni satiri na podobne, v vseh deli Evrope vladajoče razmere in po svoji situacijski komiki dobra Nušičeva komedija ima edino hibo, da je pregostobesedna in zato tudi traja predolgo. Morda je bilo to vzrok, da se je zdel tempo igre v začetku malo prepočasen in so se tudi igralci popolnoma zaživele v igro šele v drugem in po drugem dejanju. V glavnem je bila igra podana dobro, dobro zamišljena in dobro naštudirana. Pisati o posameznih igralcih je malo težko in nesigurno, ker smo jih po večini videli prvič pred seboj in ne moremo spoznati ne vseh hīb pa tudi ne vseh zmoglosti. Na vsak način je igranje delalo čast odru, na katerem se je vršilo. Gospod minister (Tone Fister) se je trudil, da poda ministra po možnosti kolikor mogoče dobro, občinstvu — za meni tudi — se je zdel nekoliko premalo dostojanstven in dostikrat ni vedel, kje bi vzel kako ministrijsko kretnjo. Vem, da se je v značaje in navade oseb, ki nam niso vsak hip pred očmi, težko zaživet. Persida, ministrova sestra (Jela Potokar), je pogodila gzdavo hrepenenje stare device, značaj, ki se zarije z vsemi prsti v svojo žrtev, zelo dobro; posebno se ji posreči podati iskreno ljubeznivost ali odpor v svojih ekstremih. Draginja (gdč. I. Rozman) in Jovanka (gdč. I. Pirkovič) sta bili ljubki najivki, ki sta se to pot postavili. Težko vlogo je imela Julka (gdč. Podgorska), ki je ostala v svoji igri na višini, ki jo je dosegla v Deborah. Saveto (Anico Zalar) smo vedno veseli na odru. Pokazala je že parkrat, kako igra ni odvisna od tega, da igra kdo mlade, takozvane »lepe« vloge, ampak od tega, da se prilaga značaju dotičnika in da ima resno voljo, da nekaj ustvari iz nje. Sitnico Saveto, ki vse »svetluje« svojemu možu, je podala zelo dobro; ljubosumnico je igrala dovršeno. Ačim (Janez Lazar) in Manojlo (Josip Majcé) se spočetka nista zaživela v vlogi, a tekom igre sta se razvila v zadovoljivo višino, da smo bili na koncu popolnoma zadovoljni iz njune igre. Mladen Gjurič je napravil vtis, ko da se ni mogel zaživet v svojo vlogo, mejemtom ko se je Sova Savič zaživel tako dobro, da je precej pretiraval in končno celo kometiral z občinstvom. To ni dobro zaradi tega, ker stopi igralec iz tesnega okvirja igre, ki predstavlja kos življenja, v stik z občinstvom in pokvari iluzijo resnice. Sicer pa ga moramo pohvaliti, v nekaterih momentih je bil zelo dober. Salve smeha je vzbudil praktikant (g. Mijan Krek) s svojo mimično komiko, ki se je kretala v dovoljenih mejah. Dober je bil tudi ministrov sluga in Slavko Savinšek, čudak z grozno rdečo pentljo. G. Ferdo Marjančič se nam je predstavil v salonski vlogi urednika »Narodnega prijatelja« dokaj simpa-

tično in mu moremo izreči le priznanje. Režija igre je bila dobra, scenerija, posebno ona v drugem dejanju, izvrstna. Videti je bilo, da jo je vodila večša in energična roka. F. B.

pr Mašni plašč po risbi arb. Vurnika. V oknu Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani je izložen mašni plašč, ki so ga vezle šolske sestre v Mariboru po risbi našega umetnika arb. Vurnika. Ta plašč je res lepo umetniško delo. Obliko ima nekak starih plaščev iz one krščanske dobe, ko še niso bili na rokavih tako zelo izrezani ko danand. Vezan je z zlatom na belo svilo. Po sredi plašča se vije zlata loza, ki vrsti zlate grozde v lepi ornamentalni simetriji na obeh strani. Loza konča v trojni križ; na desni in levi sta črki alfa in omega. Plašč je vreden, da si ga ogleda vsakdo.

pr T. Sever: General Maister. Akademski kipar T. Sever je izstavil v oknu Jugoslovanske bukvarne relief generala Maistera v precejšnji velikosti, ki nam predstavlja generalov profil, izdelan dokaj lepo, četudi morda ni imel namena doseči največje podobnosti. Opozorjamo na to, da se bodo dobili v kratkem mali osnutki v Mariboru in se bodo prodajali v dobrodelnih namene.

Gospodarske novice.

g Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago sledeče anilin barve: 400 kg sive, 1 kg katigen modre, 2 kg brilant azurfin, 3¼ katigen pristno sive, 1 kg sulfon orange, 4 kg katigen zelene, 8 kg pristno svetlo rumene, 4 kg krizoferim rumene. Barva stane 80 K kg. Reflektantje naj se zglašajo najkasneje do 17. avgusta t. l., na poznejše priglasje se ne bo mogoče več ozirati.

Aprovizacija.

a Amerikanska živila za šolske otroke. Šolski otroci, ki so dosedaj dobivali kuhan kakao, naj se zanesljivo zglašajo v torek, dne 12. avgusta ob 8. uri zjutraj v oni kuhinji šole oziroma zavoda, kjer so dosedaj dobivali svoj zajutrek, da prejmejo nove izkaznice za amerikanska živila. Na te nove zelene izkaznice dobe šolski otroci z Mühl-eisenovega skladišča na Dunajski cesti po 75 dkg sladkorja, 60 dkg kakava, 65 dkg moke in 5 pušic kondenz. mleka po sledečem redu: št. 1 do 300, dne 12. avgusta od 8. do 11. ure; št. 300 do 600, dne 12. avgusta od 2. do 5. ure; št. 600 do 900, dne 13. avgusta od 8. do 11. ure; št. 900 do 1200, dne 13. avgusta od 2. do 5. ure; št. 1200 do 1500, dne 14. avgusta od 8. do 11. ure; št. 1500 do 1800, dne 14. avgusta od 2. do 5. ure; št. 1800 do 2100, dne 16. avgusta od 8. do 11. ure; št. 2100 do 2400, dne 16. avgusta od 2. do 5. ure; št. 2400 do 2700, dne 18. avgusta od 8. do 11. ure; št. 2700 do 3000, dne 18. avgusta od 2. do 5. ure; št. 3000 do 3300, dne 19. avgusta od 8. do 11. ure; št. 3300 do 3600, dne 19. avgusta, od 2. do 5. ure; št. 3600 do 3900, dne 20. avgusta od 8. do 11. ure. Za vsakega otroka se plača 1 K za režijske stroške.

Zgubila se je črna psica (Doberman) z odstriženimi ušesi in repom. Sliši na ime »Neli«. Odda naj se proti nagradi Henrikju Franzl, Privoz 17.

Krasna stara Škrinja se prod. vložena kranjska Polze se: Kongresni trg št. 14 v trgovini Elbert (na dvorišču.)

Na prodaj je večja množina vinskih in kakor tudi kadi pri drugih vinskih kadi pri tvrdki Josip Zidar, Ljubljana.

Kupi se elegantna dobro ohranjena konjska oprema. Ponudbe pod Kamnik, poštino ležeče.

Orožniški stražmojster Rajmund Ušaj, orožnik v Hercegovini, okrožje Mostar, naj javi svoje sedanje bivališče svojemu bratu Mirkotu Ušaju, na upravo »Slovenca«

Spretnega kleparskega pomočnika za stavbeno in galanterijsko kleparstvo sprejme takoj Karol Neuman, klepar, Jesenice, Gorenjsko. Plača po dogovoru.

Vrvi za zvonove, vzdigala in transmistije izgotavlja iz prave dolgo inozemske konoplje, ter montira (šplaja) na posamezne pogone točno in solidno. Priporoča tudi veliko zalogo vsakovrstnega vrvarskega blaga lastnega izdelka. Prva kranjska vrvarna Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Proda se motorno kolo 1½ HP. in moško kolo vse v dobrem stanu. Glince 132.

Sportni čoln se prod. Vprašati pri g. Košir-ju, Pred Prilami št. 23. 4694

Soho s hrano event brez ista, išče uradnik za takoj event. od 16. sept. naprej. Cenj. ponudbo na A. Petelin, Jadranska banka.

Išče se stenografinja večja slovenske stenografije. Ponudbe pod »Podpredsednik« na upravnistvo lista.

Deli več tisoč hektarov in razno vrstno divjačino **Cerkjanskega jova** vsebuječega se dajo v ravnini in gorovju v najem. Dr. Jenko, 4638

Prodaj takoj eno še dobro ohranjeno široko miatino in čistilno (Breitdresch-Strohschüttler und Putzmaschine). Cena po dogovoru. Adol sumah vuigo Konecnik Šmarkež št. 1, pr. Sinčevsi. Koroško.

Naprodaj je tik postaje Dravograd Dravski most zlepo enonadstropno hišo, v kateri je gostilna, trgovina in sobe za tujce. Lokali se lahko uporabijo tudi za vsako drugo obrt. Zraven hiše so hlevi in ledenica. K hiši pripada tudi nekaj travnikov in njiv. Cena 240.000 K. Reflektanti naj se obrnejo pisмено ali osebno na trško občino Dravograd. Reflektanti morajo biti dobri narodnjaki. Prednost imajo prvi tenoristi. — Trški občinski urad Dravograd. — Ka-ser, go-rent.

Išče se valpel, oskrbnik za graščino. Istotam se tudi sprejme **družinska kuharica.** Ponudbe je nasloviti na upravo lista pod št. 4620.

Komisijiska trgovina Filip Pečenko, Ljubljana. Dunajska c. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: celirja, tiskovine, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, gumbov, pritiskalcev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Hiša z gostilno ali trgovino in večjim dvoriščem v Ljubljani ali v bližini na glavni cesti se kupi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod Hiša F. H.

Slav, občinstvu vladno naznanjam, da sem odprl **brivnico na Vrhnikih št. 188.** Za obilen obisk se vladno priporočam **Alojzij Kek.**

Stavbeniki in hišni posestniki! Več novih različnih **sočnih peč** po glinastih **zmerni** ceni ima naprodaj **Alojzij Večaj** Trnovski predmestje, Veliki Stradon št. 9, v Ljubljani. 4634

Nujno **stanovanje** z 1. ali 2. sobo potrebuje bama in kuhinjo, tudi v bližini Ljubljane, za mirno stranko, ki se mora preseliti iz Trsta. Andrej Šturm, Ambrožev trg 7/I.

dr. ALOJZ KRAIGHER
Poljanska cesta št. 18
odpotaže 11. t. m. za 4 tedne na počitni.

Resna ženitna ponudba.

Trgovca, star 40 let, ki ima nekaj tisoč, se želi v svrhu ženitve seznaniti s posleno gospodično ali vdovo do 30. let, ki bi imela veselje do trgovine. Le resne ponudbe s sliko na upravnitvo tega lista pod »Trgovina« 4667.

ŽENITBENA PONUDBA.
Katera gospodična ali vdova bi me hotela poročiti? Radi vojne sem prišel ob vse, sem 40 let star, izkušen pekovski in gostilniški obrt, zelo dobro se tudi razumem na kmetijstvo. Govorim perfektno tri jezike. Obvladam popolnoma dva instrumenta. Le resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne na upravnitvo »Slov.« pod šifro »Dober obrtnik« 4631.

Ženitbena ponudba.

Sin veleposestnika in trgovca, 27 let star, si želi resnega spoznanja z gospodično 20—27 let ali vdovo brez otrok. Kmetice z gostilno ali mlinom imajo prednost v celi državi SHS. Sprejemam samo resna pisma s sliko pod šifro »Tajnost zaječena« 4690.

Klečalnik orehov, lepo izdelan, je ceno na prodaj. Brata Sever zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta Kolizej.

Mehanična delavnica
za popravila in ponikljanje izvršuje tudi vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila, kakor kolesa, šivalne in pisalne stroje, poljedelske stroje ter tudi cerkvene stvari. — Cene solidne! Popravila se izvršujejo v najkrajšem času. — Se priporoča
Oton Zemirok, Glince 71.

Lokomobila vezalna in kondenzacijska — v brezhibnem stanju, izdelek tovarne ESTERER v Alttöttingu z 549 m³ kurilne ploskve, 12 atm., gonilna moč 240 PS, se odda s vsemi pritisklin in gonilnim jermenom. Cenj. ponudbe naj pošljejo samo direktorji reflektanti pod šifro »Direkt. reflektanti 4664« na upravo tega lista.

2 prodajalki in učenko sprejme **Marija Tičar, Ljubljana.**

Pekarno dam v najem **hišo.** Amalija Jušič, govila, Krško

Prodaj bencin motorja 5 HP in 7 HP, ležeči in prevozní, posebno pripravljeni za kmetijstvo.

Kupim večjo množino **eternita.** **A. Kremžar, strojno ključavničarstvo** v St. Vidu nad Ljubljano.

Zastopnik inozemske tvrdke kupi večjo množino že zgotovljenih

DRV
Obvezne ponudbe s skrajno ceno, dobavnim časom in opisom istih na: »Ljubljana — poštni predal 151.«

Krava se je izgubila oziroma ušla. Kdor jo najde naj takoj naznani na spodaj navedeni naslov, ter dobi zato primerno nagrado.
Franco Zorc, posestnik, Zagorica, pošta št. Vid pri Zatični.

Strojepiska večša perfektno slovenske in nemške stenografije, se išče za elektrotehnični obrat. Ponudbe s pričevali, navedbo zahtevkov pod šifro: »Elektro 4684« na upravnitvo lista.

Večje posestvo v bližini dolenskega mesta se prodaja po da v najem Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 4663.

Išče se v stalno službo spreten **knjigovodja** (ali knjigovodkinja) z dolgoletno prakso v knjigovodstvu, slovenski in nemški korespondenci popolnoma samostojen (bilance zmožen). Samo prvostne moči naj pošljejo svoje ponudbe s plačilnimi zahtevami in prepisi spriceval na: Ivan Dumic, Import-Export, Zagreb, Zrinovac 15.

Išče se v stalno službo spreten **knjigovodja** (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, več slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudbe s plačilnimi zahtevami in prepisi na gosp. Eric Zom je veletrgovina z vinom v Ljubljani, Slovenija. Prednost imajo reflektanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni.

Razpisuje se služba **organista in cerkovnika** v Kranjskgori z letno plačo 2400 K, s prostim naravnim stanovanjem ter s postranskimi zasluzki po dogovoru. Služba se lahko nastopi 1. septembra. Ponudbe na župni urad.

Prodaj se dobro ohranjen **pianino in harmonij.** Ljubljana, Radečkova cesta 1.

Vreče nove, kakor tudi rabljene v vsaki množini in velikosti, izvzemaš papirnate, kupuje **kemična tovarna** v Mostah.

Kupi se:

pisalni stroj boljše vrste 1 ameriška pisalna miza fizeol 918 — rumeni vosek velike vreče v partijah

Proda se:

omare — postelje — žimnice stoli — 15 kg fine rumesence 1 partija močnih možkih čevljev

Ponudbe sprejema:

Kupčijska posredovalnica »Merkator« Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Barva

za obleko je došla, črna, modra, zelena, rajava, lila, rumena, rdeča in siva 100 zavrtkov K 65— razpošilja Karl Leibner, Celje.

V pivovarni v Lescah je naprodaj

22 kom. traverz

6 m 650 dolgih pr. 26. Cena po dogovoru. Mirko Korenčan, Bled.

Rezan in okrogel les
tramove — drva — ogije, kupuje vsako množino
»DRAVA«, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

Upravitelj poljsko gospodarstvene žganjekube
išče ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu. — Reflektanti, ki so v govoru in pisavi vešč hrvatskega ali kakakega drugega slovenskega jezika in ki so popolno izurjeni v postopanju z aluzerijami, naj predlože svoje ponudbe s prepisom spriceval do 20. avgusta t. l. na
Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu, Vlaška ulica br. 75.

Barva — kemično — čisti
vsakovrstno blago
perz
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
tovarna Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica Selenburg, ul. 3.

Domača tvor-nica perila d.d.

Zagreb, Jelačićev trg štev. 2, II. nadstr.
nudi samo na debelo
moške srajce, spodnje hlače, mehke ovratnike in drugo moško perilo.
Naročbe se izvršujejo po povzetju z obratno pošto.

Južnoštajerska hranilnica v Celju
razpisuje službo
tajnika (l. uradnika).
Prošnje naj se pošljejo do 31. t. m. Južnoštajerski hranilnici v Celju. 4612

Žensko zdravilišče
državne toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) — vrelce izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini.
Maj — oktober.

Javna dražba.
Po nalogu deželne vlade za Slovenijo, oddelek za trgovino in obrt se vrši v sredo
dne 13. avgusta 1919
točno ob 2. uri popoldne prostovoljna javna dražba sekvestriranega blaga ležečega v blagovnem skladišču Južne železnice v Ljubljani, glavni kolodvor. Dražba se vrši na licu mesta poleg carinarne. — Dražili se bodo: 1 balon zveplenegetra, vazelin, 67 zabojev črne kreme za čevlje, 4 bale vreč, 1 motor na bencin (pomanjkljiv), 3 tovari žične vrvi (Drahtseil) 100—200 m dolžine in 20—40 mm debeline, 200 kg železnih 7/8 col. vijakov (malice).

Nudimo: Izvozne predmete vsake stroke
posebno **kemikalije, materijalno blago**, bakreni vitriol, parafin, ceresin, rudn, vosek, kolofonijo, ameriško in francosko blago, kromkali, v celih vagonih z izvoznimi in uvoznimi dovoljenji.
Kupimo: Ceresin okrogel, stearin v ploščah vsako množino.
»ORIENT«, kemična industrijska in trgovska a. d.
Dunaj L, Rotenturmstrasse 27.

Motorna kolesa
čele možno s priklopnim vozom (Beiwagen) in
avto
kupim. Lastniki le prvovrstnih vozil naj pošljajo svoje naslove na Urika Bakovsky, Ljubljana, poštnoležeče.

Drva
bukova in hrastova, vsako množino za takojšnjo ali poznejšo odpošiljatev se kupuje. Ponudbe sprejme Malenšek M. v Mariboru. — Posredovalci določ primerno provizijo.

Mizarji

Iščejo se za neko veliko mlinsko podjetje v Hrvatski 3 izurjeni mizarji in 1 ali 2 izurjena strojna ključavničarja. Obrtniki obeh strok, ki so že delali v mlinu, imajo prednost. Ponudbe naj se pošljejo na: Prvi hrvatski mlin na turbine d. dr. v Karlovcu z označbo plače. Neoženjenim se more dati stanovanje v naravi, razsvetljava in če treba, tudi hrana.

Najin dobri, ljubljani sin edinec, gospod
dr. Gvidon Zbašnik
tajnik Kranjske deželne banke

najin up in vsa najina sreča, je dne 9. avgusta ob 1/3 uri zjutraj po dolgotrajnem, muke-polnem trpljenju preminul, pustivši naju v neutешni boli.

Pogreb rajnika bo dne 10. avgusta od 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Beethovnova ulica št. 9 na pokopališče pri sv. Križu.

Uničeno je mlado življenje, ki je tako zaupljivo zrló v bodočnost, tako pogumno stremilo za resnimi cilji.

Prosimo vse prijatelje in znanke, da ohranijo najinemu ljubljencu blag spomin.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1919.

Dr. Fr. Zbašnik,
oče.

Tilka Zbašnik,
matil.

Posebna obvestila se niso razposlala.

Ravnateljstvo Kranjske deželne banke v Ljubljani javlja pretužno vest, da je njen tajnik, gospod

dr. Gvido Zbašnik

danes zjutraj ob 1/4 3 po dolgi mučni bolezni preminul. Pogreb se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 5. uri popoldan iz hiše žalosti, Beethovnova ulica št. 9.

Naš zavod ohrani blagopokojnemu trajen spomin.

Ravnateljstvo Kranjske deželne banke.

Društvo deželnih uradnikov javi pretužno vest, da je preminul po dolgi mučni bolezni njegov član, gospod

dr. Gvido Zbašnik
tajnik Kranjske deželne banke.

Pogreb preblagega člana bo v nedeljo, dne 10. avgusta 1919. iz hiše žalosti Beethovnova ulica.

Ohranimo mu blag in časten spomin!

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vrtila (gepelne) štiti-
niki, trijerji, slamoreznice za pogon z roko in
silo, sadne in vinske stiskalnice, sadni mlini, brzoparilniki, stiskalnice
za seno in drugi poljedelski stroji so vedno v veliki izbiri v zalogi.

FRANC HITTI, Ljubljana, Martinova cesta 2
edina zaloga poljedelskih strojev tovarne UMRATH & COMP.

Moko, pšenico, koruzo,
ječmen, oves, otrobi i. dr. dež. pridelke in proizvode

Samo na debelo!

nudi

Samo na debelo!

4643

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac 15. Tel. 22—69.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in
je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad
1 milijon enostajnih kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Tri hiše z vrtom v mestu Krško

na jako prikladnem prostoru za obrt in trgovino z izhodom na glavni trg
pred župno cerkvijo in na dovozno cesto poleg Save so na prodaj. — V
glavni enonadstropni hiši z mnogimi stanovanji se nahaja mesnica, klavarna
ledenica, delavnica in prekajevalnica za mesne izdelke. — Druga enonad-
stropna hiša stoji na vrtu. — Tretja pritlična se dotika vrta in tvori priliko
za zgradbo trgovske hiše, ker stoji ob glavnem trgu tik pred župno cerkvijo.
Podrobnosti: **Aurel Rauer, Bedekovčina.**

Jadransko hotelsko in kupališko dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zvonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel-Pension „ SPERANZA “ in „ IMPERIAL “ Opatija.	Sanatorij in veliko morsko kopališče „ THERAPIA “ Crikvenica.	Palace-Hotel „ MIRAMARE “ Crikvenica Telefon Interurb. 11.
Hotel-Pension in morsko kopališče „ JADRAN “ Sušak-Reka Telefon Interurb. 2-14	Vsi hoteli in sanatoriji so najmoder- nejše in z vsem komfortom urejeni. — Okolje izvrstno. — Otvorjeni skodli celo leto. — Vse narobe prejemne in daje pešantila za Crikvenico: uprava hotela „ MIRAMARE “ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „ SAN-MARINO “ v Novom; za Sušak; SREDISNJI URED DRUŠTVA SUSAČ-REKA.	Hotel-Pension „ SAN-MARINO “ Novi Vinodolski Telefon interurb. 5.
Hotel-Pension in morsko kopališče „ JADRAN “ Bakar.	Naslov za brzojava: Jadransko društvo Sušak-Reka. Interurban telefon št. 9-5-9.	Hotel-Pension in ve- liko morsko kopališče „ LISANJ “ Novi Vinodolski.

Izvoz pohištva!

Pohištvo za pisarne, hotele in stanovanja, 10 vagonov
točno dobavljeno. — Želi se nemška korespondenca.

4446

D.-O. REPUBLIK - MOBEL,
DUNAJ XIX, DOBLINGER-HAUPSTRASSE št. 74.

Tvrdba

A. DRUFOVKA, Ljubljana

— Zaloga pri „Balkanu“ —

je dobila veliko množino

manufakturnega blaga.

Prodaja samo na debelo.

Izvežban

organist - cerkvenik
in občinski tajnik

se sprejme s 1. septembrom 1919. Po-
drobnosti pove uprava lista pod št.
4665 in g. regens ohozi Stanko Premrl.

KEFIR
Filip Pečenko

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6
naznanja slav. občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za
izdelovanje Kefirja in Joghurta

Kefir je od zdravnikov priznan kot
najboljši pripomoček proti tuberkulozi,
anemiji, želodčnim boleznim itd.
Nenadomestljiv za slabotne dojenčke
kakor odrasle.

Kefir uniči vse človeškemu organizmu
škodljive bacile. Pri rednem vživanju
istega se doseže visoko starost.
Uspeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja
se tudi na deželo.

Razpošiljam lepa

bukova drva

žagana, cepljena in meterska,
franko na dom. Cene nizke, do-
bava točna.

Srebotnjak, Kolodv. ulica 31

Martin Žuran

sobni slikar

Ljubljana, Mestni trg št. 12
se priporoča slav. občinstvu za vsa v
to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna,
cene zmerne.

Štambilije

vseh vrst za
urade, društva,
trgovce itd.

Anton Cerne,
graver in izdelovatelj
kavčuk-štambilijev

Ljubljana, Doorni trg 1.

**Klavirje, pianine, harmo-
nije, violine, citre, har-
monike, strune** itd. — ima
v velikanski zalogi

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zapriše-
ženi strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni
trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Več vagonov

drvo za kurjavo

reza-lesa oglatega in desk, cementa
nega-lesa par vagonov
se kupi. Natančne ponudbe je poslati
na Gospodarsko zadrugo za Prekmurje,
Mursko polje in Slov. gorice v Gornji
Radgoni.

Mlatilnice,

vrtila, čistilnice, sla-
moreznice, mline za
moko in sadje, pluge,
brane, transmissijske
droge za vretena in vse
poljedelsko orodje ima
v zalogi stara domača trgo-
vina z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.

Proda se:

1. Lokomobil

system Wolf-
Magdeburg
Buckau,

vročeparni stroj z visokim pritiskom, z 20 m visokim dim-
nikom iz pločevine in parnim kotlom 17.85 m² kurilne
(ozir. vodne) površine, 12 atmosfer adpmatika, maksimalne
moči 75 PS in 240 tur na minuto.

2. Parni kotel

system
Rouilleur,
235 m² ku-
rilne

površine, 6 atmosfer pritiska, obstoječ v zgornjega
in spodnjega kotla, delan iz la Martinovega jarka.

Oboje se lahko ogleda na licu mesta v tovarni za
usnje Carl Pollak, Vrhnika; pismene ponudbe pa naj se
pošljejo na naslov

Carl Pollak, Ljubljana.

Hotel prve vrste v Belgradu se da v najem.

Uprava Belgradske zadruge oddaja v najem svoj hotel
»Bristol« kateri se nahaja v Belgradu v zadružni palači med
ulicami: Karadjordjeve, Hercegovačke, Zvoničke in Sv. Ni-
kolskog trga v neposredni bližini železniške in parobrodne
postaje.

Hotel ima okoli 60 sob za potnike, dve jedilni sobi,
restavracijo, lift in vse ostale prostore, potrebne v moder-
nem hotelu.

Hotel se odda: brez opreme, v tem slučaju mora za-
kupnik dostaviti vso opremo, ki je primerna za hotel prve
vrste; odda se pa tudi z opremo vendar brez posteljnine,
preprog in kavarniške posode. Ponudbe z označbo, ali se
želi hotel vzeti v najem z ali brez opreme in po kaki ceni,
je oddati naravnost upravi zadruge v Belgradu najkasneje
do 15. avgusta t. l.

Belgrad, 29. julija 1919.

Uprava
Beogradske zadruge.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

oddajo

3125 lastnih delnic à K 400.-- nominale za ceno K 560.--

prištevši 5% obresti od nominala za čas od 1. dec. 1918 do dneva vplačila. Delnice,
ki se bodo glasile na prinosca, bodo participirale na čistem dobičku podjetja za l. 1919.

Priglaševanje se prične 20. julija t. l. ter konča 15. avgusta t. l.

Priglasje sprejemajo:

Jadranska banka, Ljubljanska kreditna banka
in Zadružna zveza v Ljubljani.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica 30,000.000.—
Reserve nad 10,000.000.—

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in žiro račun proti najugod-
nejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega. — Kupuje in prodaja:
menice, devize, vrednostne papirje i. t. d. — Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in
inozemstva mesta. — Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih, daje trgovske kredite pod najugodnej-
šimi pogoji. — Prevezema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje. Brzojavni naslov: JADRANSKA.

BEOGRAD, DUBROVNIK, DUNAJ, KOTOR, LJUB-
LJANA, MARIBOR, METKOVIČ, OPATIJA, SPLIT,
ŠIBENIK, TRST, ZADER. Ekspozitura: KRANJ.

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Istotam se dobijo potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago za obleke.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Kupujejo se **konji za klanje** po najvišjih dnevnih cenah. V slučaju, da se konj ponesreči, se pride zaklat na lice mesta. Istotam se **konjska masi** po nizki ceni **suho meso** na prodaja fina kakor tudi drobno in debelo. Za cenjene ponudbe se priporoča.

Rudolf Pušnik, Ljubljana, Rimska cesta 19.

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA z o. z.

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18

ponuja:

Posnemalne stroje za mleko „Alfa“
Vrče in posode za mleko „Alfa“
Hladilnike in potrebščine za mlekarstvo
Brzoparilnike „Alfa“ (tudi s pravico za žganjekuho)
Gonilne jermene iz usnja in gumija
Cevi itd. iz gumija
Mizararski klej (lim)
Firnež la, kranjski
Svinec, cink v kosih

Živo apno
Zidno in strešno opeko
„Waaproof“ za osuševanje in izolacije vlažnih prostorov
„Anasphalt“ za tlakovanje cest, hodnikov, kleti itd.
Strešno lepenko
Mavec (gips)
Bukovo ogije
Ovojni papir beli in ružavi

Nadalje: Vsakovrstne tehnične potrebščine za tovarne, industrije itd. — Kar se ne dobi drugje, za to naj se vpraša pri nas. — Splošni ceniki se točasno še ne razpošiljajo.

Drava

lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru
nudi pohištvo lastnega izdelka, in sicer **spalne sobe**

v vsaki množini, oastojče iz 2 dvokrilnih omar s predalom, 2 postelj, 2 nočnih omaric, 1 umivalnik z zrcalom, 1 mize, 4 stolic.

Cena kompletne sobe v hrastovi, bukovi, mahagonijevi ali orehovi imitaciji — svetlo ali medlo **K 2900.** Permanentna izložba se nahaja v dvorani družbe Tegetthoffova cesta 51.

Popolne opreme za hotele in sanatorije.

Prvovrstna

vozna kolesa plašče in cevi

ter in vsa zraven spadajoča dela priporoča

IGN. VOK

Špecialna trgovina s šivalnimi stroji in kolesi
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Pohištvo

od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni **FRAN ŠKAJAR**, Ljubljana, Rimska cesta 16. Stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo.

Volno

ovčjo kupi vsako množino po najvišji ceni **veletrgovina R. STERMECKI, CELJE.**

KREMA ZA ČEVLE

ERKA

d. z o. z.
Dunaj IV., Seisgasse 18/B.
Razprodajalci zahtevajte spec. ponudbe.

Generalna reprezentanca za kraljestvo SHS

za baterije, žarnice, elektrotehniko

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavniki lokal

Mestni trg 25.

Prva jugoslovanska krznarnica

Gradišče št. 7, nasproti Dramatičnega gledališča

prevzame vsakovrstne surove kože v strojenje in jih popolnoma izgotovi za najmodernejše garniture itd. — Nemoderni plašči, mufl, boe itd. se predelajo najmodernejše in najnovejše po pariških modnih žurnalih. — Zoper škodljive molje prevzamem kožuhovalne čez poletje v shrambo. — V zalogi so prave srbske šajkače (bojne čepice) ter zvezde, epolette itd.

4448

LUDOVIK ROT.

Julij Meinl, Ljubljana.

Kava
Gaj
Gokolada
Kakao
Sardine
Kondenz.
mleko
Malaga

Rum
Konjak
Likerji
Marmelada
Keksi
Riž
Trapistovski
sir

Fino
francosko
olje
primitivna
v dozah
po 12 1/2 kg
in odprto.

Razpošilja se
po celem SHS kraljestvu
od 5 kg naprej.

4547

Termalno-radioaktivno kopališče Toplice pri Novem mestu

zdravi reumatizem, protin, neuralgijo, želez. post. Straža-Toplice (ischias), eksudate (ženske bolezni), posledice ran in zlomljenja kosti i. t. d. Sezija od 1. maja do 30. septembra. Pojasnila daje brezplačno ravnanje.

3806 (8)

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k upisovanju novih delnic!

Redni občni zbor je dne 5. maja t. l. zaključil na temelju dovoljenja deželne vlade, da zviša delniško glavnico

od K 15.000.000— na K 20.000.000—

z izdajo

12.500 novih delnic v nom. znesku K 5.000.000—

in je pooblastil upravni svet, da določi po svojem prevdanku rok in način izdaje novih delnic.

Upravni svet je na podlagi tega pooblastila sklenil, razpisati subskripcijo pod sledečimi pogoji:

- Upisovanje se vrši od 1. do 31. avgusta t. l.
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru;
 - pri Zivnostenski banki v Pragi in vseh njenih podružnicah;
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osjeku;
 - pri Hrvatski zemaljski banki v Osjeku in vseh njenih podružnicah.
- Od 12.500 novih delnic à K 400— nom. v skupnem znesku K 5.000.000— se prepusti dosedanjim delničarjem 9.375 komadov in sicer v razmerju na 4 stare 1 novo po K 650—, plačljivih na enkrat najpozneje do 31. avgusta t. l., več 5% obresti od nom. K 400— od 30. junija 1919 do dne plačila.
Ostalih 3.125 delnic se ponudi drugim reflektantom po K 800— za komad, več 5% tekoče obresti od nom. zneska K 400— od 30. junija 1919 do dne plačila, proti takojšnjemu plačilu.

- Nove delnice bodo opremljene s kuponom za II. semester 1919 in bodo deležne polovice čistega dobička za leto 1919.
- Pri upisovanju se morajo predložiti v navedenem roku plašči starih delnic subskripcijskim mestom v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic iz zadnje emisije, katerih oddaja vsled tehničnih zaprek še ni bila mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o plačanih delnicah.
- Ažijski kurzni dobiček od novih delnic se po odbitku stroškov in kolektivne pristojbine uporabi za ažijski rezervni fond banke.
- Proti vrnitvi začasnih potrdil se bodo nove delnice tekom meseca januarja 1920 izročile subskribentom.
- Reparticijo delnic za nedelničarje si pridržuje upravni svet, toda v prvi vrsti se bodo upoštevali oni subskribenti, katerim pri zadnji emisiji ni bilo mogoče dodeliti polnega števila upisanih delnic.

Ljubljana, 21. julija 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.